

BEHEERSPLAN
voor het beheers- en reservaatgebied
IJsseluiterswaarden
(1970 ha beheersgebied; 1464 ha reservaatgebied)
- herziening/uitbreiding -

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland
december 1992

Ingangsdatum: 1 januari 1993

INHOUDSOPGAVE

blz.

1. INLEIDING

1.1	Relatienota	1
1.2	Beheers- en reservatsgebieden	1
1.3	Bergboerenregeling	1
1.4	Het opstellen van een beheersplan	2
1.5	Beheersovereenkomsten	2

2. BESCHRIJVING VAN HET BEHEERS- EN RESERVAATSGBIED

2.1	Algemeen	3
2.2	Natuur en landschap	3
2.3	Landbouw	8
2.4	Ruimtelijk beleid	9
2.5	Evaluatie	13

3. BEGRENZING EN STATUS

15

4. BEHEERSDOELSTELLINGEN EN BEHEERSPAKKETTEN

4.1	Beheersdoelstellingen	17
4.2	Beheerspakketten	17
4.3	Ontheffingsmogelijkheden	22
4.4	Randvoorwaarden	22

5. VERGOEDINGEN

5.1	Grondsoort	23
5.2	Vergoeding voor pakket 1	23
5.3	Grondslagen voor de berekening van de overige vergoedingen	23
5.4	Vergoeding aan de verpachter	25
5.5	Bijzondere bepalingen	25

BIJLAGEN

Bijlage 1: vergoedingen (prijspeil 1993)

Bijlage 2: kaarten van de beheers- en reservatsgebieden

1. INLEIDING

1.1 Relatienota

In februari 1975 heeft de toenmalige regering aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal de 'Nota betreffende de relatie tussen landbouw en natuur- en landschapsbehoud', kortweg de Relatienota, aangeboden. Hierin zijn de ontwikkelingen in de landbouw en de ontwikkelingen ten aanzien van natuur en landschap beschreven. In de nota is geconstateerd dat de modernisering van de landbouw en de daarmee gepaard gaande wijzigingen in het grondgebruik op veel plaatsen hebben geleid tot een aantasting of bedreiging van natuur- en landschapswaarden. Om voor dit probleem een oplossing te bieden heeft de regering in de Relatienota een aantal maatregelen voorgesteld. Deze maatregelen zijn er op gericht in bepaalde gebieden een meer op natuur en landschap afgestemd grondgebruik te gaan voeren. Daartoe zijn en worden in Nederland gebieden als beheersgebied of als reservaatgebied aangewezen.

De uitvoering van het relatienotabeleid geschiedt op basis van de Regeling beheersovereenkomsten 1988 (RBO 1988).

1.2 Beheers- en reservaatgebieden

In beheersgebieden wordt er naar gestreefd de landbouw blijvend een bestaan te bieden, terwijl tegelijkertijd de bedrijfsvoering is gericht op doeleinden van natuur en landschap. Er is sprake van een actieve beheersprestatie. De ondernemers in de landbouw die hieraan meewerken ontvangen daarvoor een vergoeding wanneer zij met het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL), op basis van vrijwilligheid, een beheersovereenkomst sluiten.

In reservaatgebieden wordt er naar gestreefd om de betreffende grond op basis van vrijwilligheid te verwerven ten behoeve van een terreinbeherende natuurbeschermingsorganisatie. In de periode voorafgaande aan deze verwerving kunnen ondernemers, op dezelfde wijze als in beheersgebieden, op basis van vrijwilligheid een beheersovereenkomst sluiten.

Of een gebied als beheersgebied of als reservaatgebied wordt aangemerkt is afhankelijk van de kwetsbaarheid van de natuurwaarden en de inpasbaarheid van het gewenste beheer in de agrarische bedrijfsvoering. In samenhang daarmee speelt de verhouding in kosten tussen het beheer op basis van beheersovereenkomsten en het reservaatbeheer een rol.

In beheers- en reservaatgebieden worden de beheersverplichtingen en vergoedingen vastgelegd in de hiervoor genoemde beheersovereenkomst.

1.3 Bergboerenregeling

Naast de in paragraaf 1.2 beschreven beheersregeling wordt in Nederland de zogenaamde bergboerenregeling toegepast. De bergboerenregeling is de nationale uitwerking van de Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen betreffende de landbouw in bergstreken en sommige probleemgebieden.

De regeling wordt toegepast in beheersgebieden, in reservaatgebieden (die niet op korte termijn zullen worden verworven) alsmede in bepaalde gebieden daarbuiten. In deze gebieden kunnen ondernemers een compenserende vergoeding ontvangen, indien zij met het BBL een overeenkomst sluiten, waarbij zij zich verplichten de natuurlijke handicaps in stand te houden. Het gaat hierbij om zogenaamd passief beheer (pakket 1).

1.4 Het opstellen van een beheersplan

De mogelijkheid voor ondernemers om in beheers- en reservaatgebieden beheersovereenkomsten te sluiten ontstaat nadat Gedeputeerde Staten (GS) voor het betreffende gebied een beheersplan hebben vastgesteld.

Het beheersplan, waarin de begrenzing van de gebieden is opgenomen, is opgesteld door de Provinciale Commissie Beheer Landbouwgronden (PCBL). In de PCBL hebben vertegenwoordigers van Landbouw- en Natuurbeschermingsorganisaties, Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), Provinciale Overheid, Gemeenten en Waterschappen zitting, in beginsel onder voorzitterschap van een lid van GS. De directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie (LNO) is secretaris van de PCBL.

Voordat een beheersplan door GS wordt vastgesteld vindt door de Commissie Beheer Landbouwgronden (CBL) een toetsing aan het relevant landelijk beleid plaats.

In de procedure voor het opstellen van een beheersplan is voorzien in de mogelijkheid voor de betrokkenen tot het kenbaar maken van hun mening.

1.5 Beheersovereenkomsten

Na vaststelling van het beheersplan kan een ondernemer voor (een deel van) zijn in het gebied gelegen cultuurgrond een beheersovereenkomst sluiten.

In de beheersovereenkomst leggen de ondernemer en het BBL de beheersverplichtingen en vergoedingen vast op grond van het beheersplan. Ten aanzien van de in de beheersovereenkomst op te nemen beheersverplichtingen, heeft de ondernemer een aantal keuzemogelijkheden, zoals in hoofdstuk 4 wordt aangegeven.

De beheersovereenkomst kan, indien de ondernemer dat wenst, na één jaar worden opgezegd (proefjaar). Wanneer de ondernemer daarvan geen gebruik maakt duurt de beheersovereenkomst tot het einde van de lopende beheersperiode, doch nooit korter dan vijf jaar, met inbegrip van het proefjaar. De beheersperiode duurt zes jaar. Daarna kan de beheersovereenkomst worden voortgezet.

2. BESCHRIJVING VAN HET BEHEERS- EN RESERVAATSGBIED

2.1 Algemeen

De IJssel is een bochtige rivier met een hoge stroomsnelheid. De uiterwaarden zijn veelal hooggelegen en rijk aan natuurlijk reliëf. Op de hogere gronden (oeverwallen) komen dikwijls zandige bodems voor. Deze kunnen kalkrijk zijn (meanderruggen) of kalkarm (rivierduinen en dekzanden). De meanderruggen zijn van groot belang voor de stroomdalflora. Verspreid komen ook laaggelegen, al dan niet reliëfrijke graslanden voor (kommen), soms vergraven, soms onvergraven. Langs de enkele oude rivierlopen zijn moeras en natte graslanden te vinden. Kenmerkend zijn verder de vele heggen.

De IJsseluiterwaarden ten zuiden van Deventer maken op diverse plaatsen contact met de hogere zandgronden van de Veluwe en de Achterhoek. Hierdoor zijn deze uiterwaarden met name voor de fauna van belang als verbinding tussen de bosgebieden en landgoederen van de Veluwe en Oost-Gelderland.

2.2 Natuur en landschap

De natuurwetenschappelijke betekenis van agrarische gronden binnen de IJsseluiterwaarden kan als volgt worden beschreven.

Stroomdalgraslanden

De IJsseluiterwaarden is een belangrijke gebied voor de stroomdalflora. Behalve door kleine klimaatsverschillen, vergeleken met het meer westelijk gelegen rivierengebied, is dit te verklaren door de aanwezigheid van hooggelegen, reliëfrijke, veelal kalkrijke zandgronden. Een hoedanigheid die in een groot deel van de aangewezen uiterwaarden wordt aangetroffen. De huidige toestand van de stroomdalflora is echter, over alle IJsseluiterwaarden bezien, kritiek te noemen. In veel percelen zijn geen of alleen enkele, relatief resistente soorten aanwezig. In de uiterwaarden komen in de perceelsranden plaatselijk bijzondere plantesoorten voor. Daarbij kunnen onder meer worden genoemd weidegeelster, veldsalie, kleine pimpernel, echt walstro, ruige weegbree, wijnruit, knolboterbloem, karwijvarkenskervel en sikkelklaver. Een groot aantal bijzondere soorten is vaak slechts op een of enkele plekken aangetroffen, dikwijls in een natuurterrein of op een winterdijk.

De graslanden, die voor de stroomdalflora van belang zijn, zijn te onderscheiden in verschillende typen hogere terreinen:

- pleistocene zandrijke gronden aan de rand van het winterbed: oorspronkelijk de groeiplaats van de meest schrale typen rivierduingrasland;
- kalkrijke, zandige meanderruggen in kronkelwaarden;
- ruggen in binnenbochten langs het zomerbed, die zich nog steeds ophogen;
- oeverwallen en kronkelwaarden van zavel en lichte klei.

Weidevogels en ganzen

Veelal is op reliëfrijke uiterwaarden, zoals deze veelvuldig langs de IJssel voorkomen, met een afwisseling van grasland en moerassige laagten, een goede weidevogelstand aanwezig. Behalve kievit, grutto en scholekster komen ook tureluur, gele kwikstaart, slobbeend, zomertaling, watersnip en de voor de uiterwaarden karakteristieke kwartelkoning als broedvogel

voor. 's Winters zoeken grote aantallen ganzen voedsel op graslanden en akkers, zowel in de uiterwaarden als in de aangrenzende binnendijkse gebieden.

Heggen

Heggen zijn van groot belang als biotoop voor flora en fauna. Vooral in heggen op de hogere gronden vinden we vele bijzondere plantesoorten zoals bosrank en diverse zoomsoorten. Wat betreft de fauna zijn heggen vooral van belang voor zangvogels.

Heggen vormen daarnaast de wegen waarlangs dieren uit het bos het open veld intrekken om voedsel te zoeken. Waar bossen in of aan de uiterwaarden liggen, ontstaan mogelijkheden om meer natuurlijke geleidelijke overgangen te realiseren. In vrijwel alle uiterwaarden vormen heggen en knotbomen een belangrijk onderdeel van het landschap.

Water, moeras en nat grasland

Deze terreintypen komen in de IJsseluiterwaarden vrijwel alleen langs oude rivierlopen voor. Binnen de aangewezen gebieden zijn ze te vinden in de Beimerwaard, oostelijke Fraterwaard, Olburgsche waard, Cortenoever, Epser Waarden, Ravenswaarden, Dorperwaarden en Oenerwaarden. Binnen deze terreinen komen op enkele plaatsen botanisch waardevolle begroeiingen voor (veldrusgrasland, soortenrijke moerasruigten). Veelal zijn deze terreinen van belang voor vogels zoals slobbeend, zomertaling, waterral en porceleinhoen. Verspreid over alle uiterwaarden komen drinkpoelen voor die van belang zijn voor amfibieën zoals de gewone pad, rugstreeppad en de kamsalamander.

Akkers

Op de hoger gelegen delen in de uiterwaarden wordt van oudsher akkerbouw bedreven. De kenmerkende flora van de graanakkers is echter vrijwel geheel verdwenen. Hier en daar duiken echter nog in perceelranden en wegbermen karakteristieke fluviatiele akkerkruiden op zoals kleine leeuwebek en kleine wolfsmelk.

Naast de flora gaat ook de kenmerkende fauna van graanakkers, met patrijs en kwartel, achteruit. In de IJsseluiterwaarden liggen percelen waar deze levensgemeenschappen zich door middel van aangepast beheer in het kader van beheersovereenkomsten goed kunnen herstellen.

Karakteristiek van de afzonderlijke gebieden

In deze paragraaf wordt per afzonderlijke uiterwaard een korte karakteristiek gegeven. Deze heeft betrekking op die gedeelten van de uiterwaard, die op basis van de hierboven beschreven kwaliteiten worden begrensd als beheers- dan wel reservaatgebied.

Velperwaarden

De Velperwaarden is een hooggelegen, reliëfrijke uiterwaard. Op de zomerkade en de oeverwal van de rivier komt wilde cichorei en weidegeelster voor.

Koppenwaard

In het westelijk deel van de Koppenwaard liggen een aantal afgewerkte ontgrondingsgaten met een flauw talud hierdoor herbergen deze oevers een waardevolle vegetatie. Deze uiterwaard is van belang voor weidevogels terwijl het deel dat grenst aan de IJssel diverse heggen bevat.

Vaalwaard

Het relatienotagebied Vaalwaard wordt gevormd door een brede strook van de uiterwaard langs de IJssel die bij de (toekomstige) zandwinning gespaard blijft en die in de afwerking van deze zandwinning is bestemd als natuurgebied. Het betreffende gebied is deels ontkleid en deels nog onvergraven, met zowel vlakke hooggelegen percelen als reliëfrijke percelen met een karakteristiek ruggen- en geulenpatroon. Met name de ruggen hebben een actuele waarde voor de stroomdalflora. De Vaalwaard is verder van belang voor weidevogels en ganzen alsook vanwege het voorkomen van fraaie heggen en knotwilgenrijen. De Vaalwaard is grotendeels eigendom van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten.

Beimerwaard

In de Beimerwaard liggen zowel natte graslanden langs oude rivierlopen, vroegere kleiputten en zandwinplassen, als hogere oeverwalgraslanden. Als gevolg van de sterke kwel uit het Veluwemassief zijn de sloot- en moerasvegetaties waardevol. In de Beimerwaard komen bouwlanden voor met goede mogelijkheden voor het ontwikkelen van akkerflora. Het zuidelijke deel is een goed weidevogelgebied en is daarnaast van belang als fourageergebied van ganzen en zwanen. De percelen in en langs de oude rivierlopen herbergen een zeer rijke moerasvogelstand. De heggen in de Beimerwaard zijn zeer rijk aan bijzondere plantesoorten.

Fraterwaard

De Fraterwaard is in tweeën gesplitst door een vroeger uitgevoerde bochtafsnijding. Het oostelijke deel is een geomorfologisch zeer fraaie, onvergraven kronkelwaard met een karakteristiek ruggenpatroon. Aan de zuid- en westkant komen langs een oude rivierloop moerassige laagtes voor. In de noordelijke punt komen resten van de stroomdalflora voor. Het gebied is verder van belang voor weidevogels en als fourageergebied van zwanen en ganzen. Het deel van de Fraterwaard ten westen van de bochtafsnijding bestaat uit een reliëfrijk dynamisch terrein met enkele jonge nog opslibbende ruggen en een hoog reliëfrijk deel van een oeverwal, grenzend aan de Dierensche Hank.

Het gebied is van betekenis voor zowel de stroomdalflora als voor weidevogels. Ook komen enkele soortenrijke heggen voor waarin soorten voorkomen als dauwbraam, kornoelje, wegedoorn, hondsdrif en frans raaigras.

Olburgsche Waard

Het gebied bestaat gedeeltelijk uit zeer droge zandige percelen met enkele zeldzame plantesoorten aan de voet van de winterdijk. Verder betreft het reliëfrijke, veelal laaggelegen percelen met een goede weidevogelstand. In dit lagere deel komt een oude rivierloop voor.

Spaensweerd

De uiterwaard nabij Spaensweerd ligt in de ruilverkaveling Steenderen en is in dit kader niet ingericht. Deze uiterwaard bezit nogal wat reliëf en is met name van belang in verband met het voorkomen weidevogels.

Spankerensche Weilanden/Brummensche Waarden

Rond een oude rivierloop liggen reliëfrijke, onvergraven graslanden. Deze percelen kennen een goede weidevogelstand. Ten westen en noorden van de Gelderse Toren liggen kleine onvergraven, reliëfrijke graslanden, gescheiden door heggen en bomenrijen. Deze percelen hebben een goede uitgangssituatie voor het ontwikkelen van stroomdalflora alsmede voor bijzondere plantengemeenschappen in en langs de heggen.

Bronkhorsterwaarden

De percelen gelegen aan de IJssel hebben hun oorspronkelijke reliëf behouden. Met name de hogere delen bieden mogelijkheden voor de ontwikkeling van stroomdalflora. Daarnaast is het gebied in trek bij foeragerende ganzen en zwanen. De aanwijzing vormt een afronding van de bezittingen van het Staatsbosbeheer ter plaatse.

Cortenoever

Dit is een geomorfologisch en landschappelijk bijzonder gave kronkelwaard, met veel reliëf. Er is een grote verscheidenheid aan ruggen, geulen, oude rivierlopen, heggen en kleine bosjes. Het gebied is voor een deel reeds in eigendom van het Staatsbosbeheer. Op diverse percelen binnen het reeds verworven reservaatgebied en in randen van de percelen daarbuiten komen bijzondere stroomdalplanten voor zoals bosrank, weidgeelster en wilde cichorei. Cortenoever is een van de belangrijkste stroomdalplantenreservaten in het rivierengebied. In de oude rivierlopen komen zeldzame moerasvegetaties voor. Cortenoever is daarnaast een goed weidevogelgebied.

Den Elter

Dit betreft een lange smalle uiterwaard die gelegen is tussen de Bronkhorsterwaarden en de Stokebrandsweerd die als zodanig een verbinding vormt tussen de bezittingen van het SBB in beide uiterwaarden. De uiterwaard is vooral aan de zuidzijde reliëfrijk, terwijl aan de noordzijde hier en daar, langs oude dode armen van de IJssel, een moerasachtige vegetatie voorkomt.

Stokebrandsweerd

Binnen dit gebied ligt een deels bebost rivierduin waarop een van de laatste schrale rivierduingraslanden in Nederland ligt. De aangrenzende percelen zijn van belang om tot een beter beheerbare eenheid als stroomdalreservaat te komen en om meer geleidelijke overgangen van bos naar grasland tot stand te brengen.

Het is een reliëfrijke uiterwaard met hoge ruggen en een zandopduiking aan de voet van de winterdijk. Met name in het noordelijk deel komen veel heggen voor.

Rammelwaard

Het is een uiterwaard met veel ruggen en geulen (hoogteverschillen van meer dan 2 m), die in de stroomrichting van de IJssel liggen. De ruggen bestaan uit kalkrijk zand en zavel of lichte klei; de geulbodems bestaan uit klei. De hoger gelegen delen zijn van belang voor de stroomdalflora terwijl in de lagere delen vooral rietachtige vegetatie voorkomt met soorten als watermunt, lidrus, waterkers en zilverschoon. De zandwinplas in de Rammelwaard trekt veel watervogels, daarnaast is het gebied van belang voor weidevogels.

Rijsselsche Waard

De Rijsselsche Waard is een fraaie reliëfrijke uiterwaard met veel reliëfrijke percelen. In het midden van dit gebied ligt een oude strang. Het gebied sluit aan bij de stroomafwaarts gelegen Ravenswaarden. De Rijsselsche Waard is vooral van belang vanwege de potenties voor het ontwikkelen van stroomdalflora, als weidevogelgebied en als foerageergebied voor wintergasten.

Nijenbeker Klei

De Nijenbeker Klei is een reliëfrijke uiterwaard met veel heggen. Het gebied grenst aan de Veluwe Bandijk op de beboste rivierduinen van landgoed de Poll. Vanwege de relatie met de omgeving vervult het gebied een functie als trekroute voor diverse diersoorten vanaf de Veluwe naar het IJsseldal. Het gebied is aangewezen vanwege zijn botanische potenties, het voorkomen van weidevogels en de foerageerfunctie voor wintergasten.

De Wilpse uiterwaard

De Wilpse uiterwaard heeft zijn huidige aanzien vrijwel geheel verkregen onder invloed van de IJssel. Als gevolg daarvan wordt het gebied gekenmerkt door een kleinschalig patroon van hoge stroomruggen en oeverwallen, afgewisseld door lage slenken en strangen. De uiterwaard watert vrij af op de rivier via een min of meer natuurlijk afwateringssysteem van sloten in de natuurlijke laagten.

Bij hoge rivierstanden inundeert het gebied tot aan de winterkade (de grens van het gebied), die slechts bij uitzonderlijk hoge waterstanden overstroomt. Doordat het gebied inundeert vindt nog steeds oeverwalvorming plaats. Op de droge plaatsen, dijkhellingen en oeverwallekens behoort de vegetatie overwegend tot die van de droge kalkgraslanden. In de Wilpse uiterwaard komt de zeldzame veldsalie en de wijnruit voor.

Het gebied vervult tevens een functie als broedgebied van diverse moeras- en weidevogels en als fourageer- en pleisterplaats van watervogels en wintergasten.

Ravenswaarden

Net als Cortenoever is dit een geomorfologisch en landschappelijk zeer gave kronkelwaard. Ook hier komt sterk reliëf voor binnen een patroon van ruggen, geulen, een enkele oude rivierloop en vele heggen. Het gebied omvat belangrijke terreinen voor de stroomdalflora, met name op de zandige delen en op de grens van het winterbed met de hogere gronden. De zuidelijke punt van de Ravenswaarden bestaat uit laaggelegen, reliëfrijk grasland met botanisch waardevolle, moerassige laagtes rond een oude rivierloop. Grote delen zijn van belang als weidevogelgebied en als fourageergebied van ganzen. De heggen zijn rijk aan bijzondere plantesoorten waaronder dolle kervel en look zonder look.

Epser Waarden

Het gebied bestaat uit vlakke hooggelegen bouwlanden, hoge reliëfrijke graslanden en in het zuidelijke deel, rond een oude rivierloop, uit laag gelegen onvergraven graslanden. In de Epser Waarden komen op de overgang van hogere gronden naar het winterbed, botanisch waardevolle steilranden voor.

Er is een goede weidevogelstand. De hogere delen hebben goede ontwikkelingsmogelijkheden voor akkerflora en -fauna.

Dorperwaarden

Het gedeelte ten zuiden van het gemaal bestaat uit zowel hooggelegen, vergraven en onvergraven graslanden (sommige reliëfrijk) als laaggelegen, vergraven graslanden. Rond een restant van een oude rivierloop komt een botanisch waardevolle moerassige laagte voor.

Het gedeelte ten noorden van het gemaal bestaat uit vlakke, hooggelegen, onvergraven graslanden grenzend aan de dijk (met goede mogelijkheden voor stroomdalflora) en vlakke vergraven graslanden langs de IJssel. Beide terreintypen worden gescheiden door een strook met heggen en restanten van een oude rivierloop. In deze strook komt ook een hooggelegen

bosje voor, waardoor in combinatie met de aangrenzende hogere graslanden een goede uitgangssituatie aanwezig is voor mantel- en zoomgemeenschappen.

De dijk langs deze waard is botanisch gezien zeer bijzonder. Langs het zomerbed van de IJssel komt een hoge, nog opslibbende oeverwal voor met rivierduin- en pioniergraslanden. De gehele Dorperwaard kent een goede weidevogelstand.

Oenerwaarden

De Oenerwaarden omvatten zowel hooggelegen als laaggelegen graslandpercelen. In deze uiterwaard ligt daarnaast een vrij brede rivierstrang met een bijzondere moerasvegetatie. Zowel in het dijktaalud als op de kade langs de IJssel en rond de zandwinplas komen bijzondere stroomdalplanten voor, waarmee een goede basis aanwezig is voor verdere ontwikkeling daarvan in de hooggelegen graslandpercelen. Er is een goede weidevogelstand.

Vorchterwaarden

Dit gebied bestaat uit (grotendeels onvergraven) hooggelegen reliëfrijke graslanden. Het is een geomorfologisch vrij gaaf gebied. Met name de meer reliëfrijke strook langs de IJssel heeft goede mogelijkheden voor de ontwikkeling van stroomdalflora. Het gebied kent met name in het noordelijk deel een grote dichtheid aan heggen die rijk zijn aan bijzondere plantensoorten. De Vorchterwaarden zijn voorts van belang als weidevogelgebied.

Hoenwaard/uiterwaarden Werverdijk

Het zuidelijk deel van de Hoenwaard en de uiterwaarden Werverdijk beslaan de gehele gradiënt van de Veluwe naar de IJssel. Dit deel heeft een grote verscheidenheid aan bodemtypen, een grote afwisseling in hoogteligging en een sterk gedifferentieerde waterhuishouding. Door de grote variatie in drogere bodemtypen is het gebied van belang voor de stroomdalflora.

Het noordelijk deel is een laaggelegen, 's winters veelal overstroomd, open gebied; dit maakt de Hoenwaard tot een uitstekend weidevogelgebied waar tevens in de winter wordt gefoeraard door overwinterende ganzen en zwanen. Dit is ook het geval in de uiterwaarden ten noorden van de Hoenwaard.

2.3 Landbouw

De landbouw in het relatienotagebied IJsseluiterwaarden laat zich met de volgende kengetallen karakteriseren. (Bron CBS-landbouwtelling 1991, LEI-bewerking).

Aantal bedrijven met grond in het gebied	286
Aandeel bedrijven > 23 Nge*	79 %
Bedrijven > 23 Nge:	
- aandeel melkveebedrijven	82 %
- aandeel intensieve veehouderijbedrijven	1 %
- aandeel veehouderijbedrijven	9 %

* Nederlandse Grootte-eenheid

Deze eenheid is gebaseerd op het bruto standaardsaldo (bss) per dier en per gewas. Een bss is een gestandaardiseerd bedrag voor de totale opbrengsten minus toegerekende kosten per dier en gewas bij een doelmatige bedrijfsvoering en onder normale omstandigheden; 23 Nge is ongeveer vergelijkbaar met 80 she.

- aandeel akkerbouwbedrijven	1 %
- aandeel tuinbouwbedrijven	1 %
- aandeel gemengde bedrijven	6 %

Onderstaande gegevens hebben betrekking op de melkveebedrijven met meer dan 23 Nge en minimaal 2/3 van de Nge in de melkveehouderij.

Gemiddelde bedrijfsomvang (Nge)	69
Gemiddelde bedrijfsgrootte (ha)	35
Gemiddelde veebezetting (gve/ha grasland en voedergewas)	2,6
Gemiddeld aantal melkkoeien per bedrijf	57

2.4 Ruimtelijk beleid

In deze paragraaf wordt in kort bestek ingegaan op relevante regelgeving op rijks, provinciaal en gemeentelijk niveau ten aanzien van het relatienotagebied IJsseluiterwaarden.

Rijk

Natuurbeleidsplan

Het Natuurbeleidsplan (NBP) bevat in onderlinge samenhang de doelstellingen en strategieën van het natuur- en landschapsbeleid van de rijksoverheid. Hoofddoel is duurzame instandhouding, herstel en ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke waarden.

Het natuurbeleid concentreert zich op een ruimtelijk stabiele en samenhangende ecologische hoofdstructuur. Hierin zijn te onderscheiden zogenaamde kerngebieden en natuurontwikkelingsgebieden. Tussen de verschillende onderdelen van deze ecologische hoofdstructuur zijn tevens te ontwikkelen of te versterken verbindingzones aangegeven.

De IJsseluiterwaarden zijn in het Natuurbeleidsplan aangemerkt als 'rivierengebied (uiterwaarden)', hetgeen zowel kerngebied als natuurontwikkelingsgebied kan zijn. Kerngebieden zijn gebieden met belangrijke, duurzaam te behouden ecosystemen waar het beleid is gericht op duurzame instandhouding van de na te streven natuurwaarden. Natuurontwikkelingsgebieden zijn gebieden die reële perspectieven bieden voor het ontwikkelen van natuurwaarden van (inter)nationale betekenis.

Structuurschema natuur- en landschapsbehoud

Het Structuurschema natuur- en landschapsbehoud rekent de IJsseluiterwaarden tot de meest waardevolle uiterwaarden en daarmee tot de beleidscategorie waardevolle agrarische cultuurlandschappen. De regering acht de instandhouding daarvan van essentiële betekenis. Waar binnen de categorie waardevolle agrarische cultuurlandschappen behoefte is aan een bijzonder beheer, kan het instrumentarium van de Relatienota worden toegepast.

Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra

In de Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening-Extra is voor het gebied in de ruimtelijke hoofdstructuur de zogenaamde groene koers aangegeven. Dit betekent dat de ecologische

kwaliteiten richtinggevend zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. Het beleid is gericht op herstel van ecologische relaties en op ontwikkeling van natuurlijke ecosystemen. Het gebruik van het landelijk gebied mag niet leiden tot aantasting van de natuur, indien nodig kunnen voor de natuur schadelijke vormen van gebruik worden gesaneerd. Het beleid ten aanzien van milieu en water is gericht op optimalisering van de hydrologische omstandigheden voor de tot ontwikkeling te brengen ecosystemen.

Landinrichting

De Olburgsche Waard, Spaensweerd en de Bronkhorsterwaarden zijn gelegen in de ruilverkaveling Steenderen. De kaveltoedeling in deze ruilverkaveling heeft reeds plaatsgevonden.

De Rammelwaard is gelegen in de ruilverkaveling Brummen-Voorst. Deze ruilverkaveling is in 1985 gestemd.

De Wilpse uiterwaard en enkele percelen in de Dorperwaarden gelegen in de ruilverkaveling Twello.

Provincie

Streekplan

Het provinciaal beleid ten aanzien van de ruimtelijke ontwikkeling van de IJsseluiterwaarden is vastgelegd in de in 1987 vastgestelde streekplannen Midden Gelderland, Oost Gelderland en Veluwe. In deze streekplannen worden de uiterwaarden als een deelgebied beschreven, met als voornaamste beleidsuitgangspunt: Het waarborgen van de vrije afvoer van water en ijs, behoud en ontwikkeling van waarden van natuur en landschap en voortzetting van het agrarisch gebruik. Dit beleid is uitgewerkt in onder meer de onderstaande elementen die in hun onderlinge samenhang dienen te worden beschouwd.

- Bevorderd zal worden dat in uit een oogpunt van natuur en landschap waardevolle delen van het gebied het agrarisch gebruik mede wordt afgestemd op doelstellingen van natuur- en landschapsbehoud;
- Natuurgebieden dienen te worden beschermd;
- Karakteristieke elementen als rivierduinen, strangen, oude en nieuwe kleiputten, kolken en moerassen, dienen te worden beschermd. In het uitvoeringsprogramma van het streekplan wordt aangegeven dat het beleidsvoornemen met betrekking tot de afstemming van het agrarisch gebruik op de doelstellingen van natuur- en landschapsbehoud onder meer kan worden gerealiseerd door middel het relatienota instrumentarium.

Waterhuishoudingsplan

In het provinciaal waterhuishoudingsplan is het gebied grotendeels aangeduid als een gebied met water voor landbouw en niet-kwelafhankelijke natuur waarbij de inrichting en het beheer van het waterhuishoudingssysteem allereerst is gericht op veiligstelling en herstel van bijzondere natuur door waterhuishoudkundige isolatie of bij bijzondere slootvegetaties door middel van een daarop afgestemd peilbeheer.

Beleidsplan Uiterwaarden

Voor de Gelderse uiterwaarden is het Beleidsplan Uiterwaarden opgesteld. De begrenzing van de beheers- en reservaatgebieden in de IJsseluiterwaarden past binnen de uitgangspunten van dit beleidsplan.

Gemeenten

De beheers- en reservaatgebieden liggen in diverse gemeenten. In de onderstaande tabel is de aanduiding van de gebieden weergegeven zoals opgenomen in de diverse bestemmingsplannen buitengebied.

gemeente	gebied	aanduiding
Angerlo	Vaalwaard	natuurgebied
	Koppenwaard	agrarisch gebied met landschappelijke waarde
Brummen	Brummensche Waarden	agrarisch gebied met grote landschappelijke, (natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische) waarden
	Cortenoever	agrarisch uiterwaardengebied met natuurwaarde en grote landschappelijke waarde of natuurgebied
Doesburg	Fraterwaard	agrarisch gebied met landschappelijke (en natuurwetenschappelijke) waarden of natuurgebied
Epe	Oenerwaard	agrarisch gebied met grote landschappelijke waarde
Gorssel	Rijsselsche Waarden, Ravenswaarden, Epserswaarden	agrarisch gebied met visueel-ruimtelijke en/of cultuurhistorische en/of ecologische waarden
Hattem	Hoenwaard	agrarisch gebied met landschappelijke waarde of agrarisch gebied met landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden of natuurgebied
	uiterwaard ten noorden van de Hoenwaard	gebied met agrarische doeleinden met (grote) landschappelijke waarde
Heerde	Vorchterwaarden	agrarisch gebied met landschappelijke waarde
	Hoenwaard	agrarisch gebied met grote landschappelijke waarde
Rheden	Beimerwaard	agrarisch gebied met landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden of natuurgebied
	Velperwaarden	agrarisch gebied met landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden
Steenderen	Olburgsche waard	agrarisch gebied met natuurwetenschappelijke doeleinden
	Bronkhorster waarden	agrarisch gebied met natuurwetenschappelijke en bijzondere landschappelijke betekenis
	Spaensweerd	agrarisch gebied van bijzondere landschappelijke betekenis
Voorst	Wilpse uiterwaard	agrarisch gebied met grote landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden
	Dorperwaarden, Rammelwaard, Nijenbeker Klei	agrarisch gebied met grote landschappelijke waarde
Zutphen	Den Elter	agrarisch gebied
	Stokebrandsweerd	agrarisch gebied met natuurwetenschappelijke waarde

2.5 Evaluatie

	beheersplan			
	IJsseluiterwaarden	Hoenwaard	Wilpse uiterwaard	Rammelwaard ¹
ingangsdatum	1 oktober 1989	1 juli 1988	1 juli 1985	1 april 1987
totale oppervlakte	1595 ha	185 ha	131 ha	77 ha
aantal ondernemers	155	27	9	12
aantal deelnemers	128	4	8	11
oppervlakte met beheersovereenkomst	938 ha (75%)	33 ha (18%)	44 ha (53%)	56 ha (80%)
waarvan licht beheer	59%	33%	75%	25%
waarvan zwaar beheer	41%	67%	25%	75%
oppervlakte reservaatvorming voltooid	342 ha	0 ha	48 ha	7 ha
realisatie (beheersovereenkomsten + reservaatvorming voltooid)	1280 ha (80%)	33 ha (18%)	92 ha (70%)	63 ha (82%)
uitbetaalde vergoeding 1987 (in gld)	-	-	40.070,-	19.200,-
uitbetaalde vergoeding 1988 (in gld)	-	-	25.970,-	53.390,-
uitbetaalde vergoeding 1989 (in gld)	82.860,-	17.870,-	44.140,-	72.140,-
uitbetaalde vergoeding 1990 (in gld)	504.170,-	34.780,-	70.420,-	81.490,-
uitbetaalde vergoeding 1991 (in gld)	621.640,-	32.430,-	74.060,-	101.140,-
uitbetaalde vergoeding 1992 (in gld) ²	156.304,-	8.470,-	17.750,-	26.170,-

¹ het deel van het beheersplan Rammelwaard dat is opgenomen in het beheersplan IJsseluiterwaarden

² dit betreft de vergoeding voor het eerste kwartaal van 1992

Het beheersplan **Wilpse uiterwaard** is per 1 juli 1991 herzien. Voor de volledige evaluatie gegevens wordt derhalve verwezen naar het herziene beheersplan.

In de **Rammelwaard** is voor 14 ha geen beheersovereenkomst gesloten. De redenen hiervoor zijn:

- de verpachter wenst niet mee te werken;
- betrokkene acht een beheersovereenkomst niet inpasbaar.

De huidige begrenzing van het relatienotagebied **Hoenwaard** leidt tot uitvoeringsproblemen. De hogere delen van de bedrijfskavels zijn aangewezen als reservaatgebied. Deze percelen overstroomden vrijwel nooit en dienen als uitwijkmogelijkheid voor het vee bij overstroming van de overige delen van de bedrijfskavels. Daardoor wordt de inpasbaarheid van beheersovereenkomsten zeer beperkt. De percelen die regelmatig overstroomd zijn buiten de begrenzing gebleven. Juist op deze percelen zijn goede mogelijkheden aanwezig voor de ontwikkeling van weidevogelpopulaties. Bij de herziening van het beheersplan wordt aan deze onlogische situatie een einde gemaakt.

De aangeboden beheerspakketten in het beheersplan **IJsseluiterwaarden** blijken goed inpasbaar in de bedrijfsvoering. De redenen waarom een aantal betrokkenen vooralsnog niet aan het beheersplan deelnemen zijn in de meeste gevallen niet terug te voeren op bedrijfstechnische of bedrijfseconomische overwegingen. Voor circa 400 ha wordt een beheersovereenkomst met (een zwaarder pakket) actief beheer in de weg gestaan door verpachters die niet wensen mee te werken.

Uit de kadastrale boekhouding blijkt dat de oppervlakte van het relatienotagebied 53 ha minder bedraagt dan de 1595 ha welke zijn genoemd in het beheersplan.

Conclusie

Ten aanzien van het beheersplan Hoenwaard kan worden opgemerkt dat als gevolg van het einde van de eerste beheersperiode de beheersbepalingen, -pakketten en -vergoedingen dienen te worden aangepast aan de huidige inzichten en richtlijnen van de RBO '88. De uitvoeringsproblematiek als gevolg van de begrenzing van het beheersplan Hoenwaard wordt opgelost doordat in het herziene beheersplan een uitbreiding van de oppervlakte wordt gerealiseerd waarmee deze problemen tot het verleden behoren.

Ook het beheersplan Rammelwaard dient in het kader van het aflopen van de eerste beheersperiode te worden herzien.

Voor de beheersplannen Wilpse uiterwaard en IJsseluiterwaarden wordt gevolg gegeven aan een aanbeveling uit het Evaluatieverslag 1989 en 1990: 'het realiseren van beheersplannen met een grote oppervlakte'. Samenvoegen van bovengenoemde beheersplannen en een uitbreiding van het areaal relatienotagebied leidt tot één beheersplan van 3434 ha voor alle relatienotawaardige uiterwaarden langs de IJssel.

3. BEGRENZING EN STATUS

De cultuurgronden in de IJsseluitwaarden herbergen naast landbouwkundige ook uiteenlopende natuurwaarden, die vragen om een (mede) daarop gericht grondgebruik. De in hoofdstuk 2 omschreven natuurwaarden en het weergegeven beleid maken relatienotatoepassing in het gebied gewenst.

Bij de begrenzing van de relatienotagebieden is gestreefd naar de vorming van afgeronde, aaneengesloten oppervlakten van zowel beheers- als reservaatgebieden. Hierdoor kunnen grote reservaten worden gevormd op de daarvoor meest geschikte plaats, terwijl in een groot deel van het gebied de voortzetting van het landbouwkundig gebruik door beheersovereenkomsten kan worden ondersteund. De grens van het relatienotagebied ligt, voor zover gelegen langs te verbeteren dijktrajecten, op 3 meter buiten de teen van de dijk.

Voor de statusbepaling (beheers- of reservaatgebied) zijn de kwetsbaarheid van de natuurwetenschappelijke waarde en de daarmee samenhangende aspecten van beheer van belang. Daarnaast is rekening gehouden met de realiseringsmogelijkheden van het gewenste beheer door afstemming van de agrarische bedrijfsvoering op het beheer en de continuïteit in dat beheer. Tevens is rekening gehouden met de gronden die reeds eigendom zijn van een natuurbeschermingsorganisatie. Overigens wordt de keus voor beheers- en reservaatgebied mede bepaald door de verhouding in kosten tussen het beheer in het kader van een agrarische bedrijfsvoering op basis van beheersovereenkomsten en de kosten die gepaard gaan met reservaatvorming en daarbij behorend beheer.

In de reservaatgebieden is het einddoel het realiseren van soortenrijke rivierduingraslanden en soortenrijke graslanden uit het glanshaververbond. Dit vereist een eindbeheer bestaande uit:

- het geheel achterwege laten van de bemesting;
- niet voor eind juli maaien en het maaisel afvoeren, eventueel met extensieve nabeweiding;
- extensieve beweiding met aan het einde van de zomer 1 maal maaien/bosmaaien.

Dergelijk beheer wordt niet inpasbaar geacht in de agrarische bedrijfsvoering en leidt derhalve tot reservaat aanwezing. Daarnaast is voor lokale struweelvorming een extensief begrazingsbeheer nodig, hetgeen eveneens een reden is voor aanwijzing als reservaatgebied. Tot de reservaatgebieden behoren ook die percelen die vanwege hun ligging langs oude rivierlopen gerekend worden tot de natte graslanden die van belang zijn voor het ontwikkelen van moerasvegetaties.

In de beheersgebieden zijn de doelstellingen gericht op bescherming van weidevogels, het handhaven van botanische waarden op graslanden, creëren van ganzenrustgebieden, ontwikkelen van akkerflora en -fauna, versterken van botanische waarde in perceelsranden en onderhoud van landschapselementen. Deze doelstellingen resulteren in een beheer dat inpasbaar wordt geacht in de gangbare agrarische bedrijfsvoering.

Bij weidevogelbeheer gaat het ondermeer om het beperken van landbouwkundige werkzaamheden zoals rollen, slepen, maaien, beweiden en bemesting in de periode dat weidevogels hun eieren uitbroeden en hun kuikens grootbrengen.

Bij het wintergastenbeheer ligt het accent op het achterwege laten van landbouwwerkzaamheden en beweiding in de late herfst en in de winter.

Het gewenste akkerbeheer bestaat uit bepalingen ten aanzien van ondermeer het tijdstip van toediening van dierlijke mest, gebruik van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen en het verbouwen van graangewassen.

Voornoemde uitgangspunten en overwegingen hebben geleid tot de aanwijzing van 3434 ha relatienotagebied te verdelen in 1970 ha beheersgebied en 1464 ha reservaatgebied. Van het reservaatgebied is reeds 342 ha eigendom en beheer van het Staatsbosbeheer (SBB), 21 ha in eigendom en beheer van de Stichting Het Geldersch Landschap (HGL) en 50 ha in eigendom en beheer van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland (VBNM). Ook de thans nog niet verworven reservaatgronden zullen na verwerving worden overgedragen aan natuurbeschermingsorganisaties waarbij de VBNM de eerstgegadigde is in de Vaalwaard, HGL voor de gronden rondde Hezenberg bij Hattem en het SBB voor de overige gronden. Zoals in het voorgaande is aangegeven zullen de gronden na verwerving door een natuurbeschermingsorganisatie op extensieve wijze landbouwkundig worden beheerd.

Hieronder wordt in een tabel de uitsplitsing gemaakt van de herkomst van de oppervlakte die deel uitmaakt van het beheersplan.

	Wilpse uiterwaard	Hoenwaard	Rammel- waard	IJsseluiter- waarden	Totaal
bestaand beheersgebied		75		779	854
bestaand reservaatgebied	131	110	77	816	1.134
oppervlakte correctie				-53	
oppervlakte bestaande plannen	131	185	77	1.542	1.935
uitbreiding beheersgebied					1142
uitbreiding reservaatgebied					357
oppervlakte beheersplan					3.434

Voor begrenzing en ligging van het beheers- en reservaatgebied wordt verwezen naar bijlage 2.

4. BEHEERSDOELSTELLINGEN EN BEHEERSPAKKETTEN

4.1 Beheersdoelstellingen

Uit paragraaf 2.2 is af te leiden dat het in het kader van dit beheersplan na te streven beheer primair is gericht op het handhaven en ontwikkelen van de natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarden.

Hiertoe zijn de volgende doelstellingen of combinaties daarvan geformuleerd.

- 1 handhaven van externe productie-omstandigheden
(*passief beheer*);
- 2 handhaven en ontwikkelen van botanische waarden in perceelsranden van gras- en bouwlandpercelen
(*perceelsrandenbeheer*);
- 3 handhaven en ontwikkelen van botanische waarden op graslandpercelen
(*botanisch beheer*);
- 4 handhaven en ontwikkelen van botanische waarden op bouwlandpercelen
(*bouwlandbeheer*);
- 5 handhaven en ontwikkelen van weidevogelpopulaties en botanische waarden op graslandpercelen
(*weidevogel- botanisch beheer*);
- 6 handhaven en ontwikkelen van wintergastpopulaties op graslandpercelen
(*wintergastenbeheer*);
- 7 handhaven, herstellen en ontwikkelen van landschapselementen
(*landschapsonderhoud*)

4.2 Beheerspakketten

Om de beheersdoelstellingen te bereiken is een aantal beheerspakketten samengesteld. Elk beheerspakket bestaat uit een aantal beheersbepalingen. De ondernemer kan een keuze maken uit deze beheerspakketten.

Beheerspakket 1 is gericht op de handhaving van de natuurlijke handicaps (*passief beheer*). Dit pakket kan afzonderlijk dan wel in combinatie met andere pakketten in het hele gebied worden overeengekomen. De bepalingen voor *passief beheer* maken deel uit van de pakketten 2 tot en met 21 en 23.

Beheerspakketten 2 tot en met 7 zijn gericht op de handhaving en ontwikkeling van botanische waarden op graslandpercelen. Deze pakketten zijn van toepassing in het hele gebied. De pakketten 5, 6 en 7 zijn van toepassing op percelen die van oudsher vanwege ligging en natuurlijke omstandigheden (*reliëf*) worden beweide.

Beheerspakketten 8 en 9 zijn gericht op de ontwikkeling van botanische waarden in de randen van respectievelijk gras- en bouwlandpercelen. Deze pakketten kunnen afzonderlijk dan wel in combinatie met andere pakketten voor gras- of bouwland in het hele gebied worden overeengekomen.

Beheerspakketten 10 tot en met 14 zijn gericht op de handhaving en ontwikkeling van botanische waarden op bouwlandpercelen. Deze pakketten zijn van toepassing op alle akkerbouwgeschikte percelen in de uiterwaard.

Beheerspakketten 15 tot en met 22 zijn gericht op de handhaving en ontwikkeling van weidevogelpopulaties en botanische waarde op graslandpercelen. Deze pakketten zijn in het hele gebied van toepassing.

Beheerspakket 23 is gericht op de handhaving en ontwikkeling van foerageermogelijkheden voor wintergasten op graslandpercelen. Dit pakket kan afzonderlijk dan wel in combinatie met andere pakketten (met uitzondering van het bouwlandbeheer) in het hele gebied worden overeengekomen.

Beheerspakketten 24, 25 en 26 hebben betrekking op het onderhoud van respectievelijk poelen, houtsingels/knotbomen en heggen. Deze pakketten zijn in het hele gebied van toepassing.

Beheersbepalingen

	beheerspakket nummer RBO 1988	1 1
1. Geen werkzaamheden verrichten die wijzigingen tot gevolg hebben van de topografische kavel- en perceelsstructuur, het micro-reliëf, de bodemstructuur of het bodemprofiel.		●
2. Geen werkzaamheden verrichten die wijzigingen tot gevolg hebben van de begreppeling of de detailontwatering of leiden tot verlaging van de grondwaterstand c.q. slootwaterpeilen.		●
3. Geen werkzaamheden verrichten die wijzigingen tot gevolg hebben van de aanwezige landschapselementen, anders dan ten behoeve van het behoud van het element.		●
4. Indien bij aanvraag van een overeenkomst particuliere onderbemaling plaatsvindt dient deze, zolang ze voortduurt, zodanig te geschieden dat in de winter en in het voorjaar (tot 1 juni) de drooglegging niet verder gaat dan de drooglegging van de niet onderbemalen gronden in het peilvak waartoe dat perceel behoort.		●
● Bepaling van toepassing		

		botanisch beheer						1*		bouwlandbeheer				
beheerspakket		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
nummer RBO 1988		4	5	7	9	10	11	17	18	12	13	14	15	16
5.	Percelen als grasland gebruiken; maaien of beweiden gevolgd door bossenmaaïen, dient jaarlijks plaats te vinden	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○
6.	Percelen als bouwland gebruiken	○	○	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●
7.	Niet scheuren, niet frezen en niet herinzaaien	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○
8.	Niet doorzaaien	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○
9.	Geen zuiveringsslib gebruiken	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
10.	Geen stuivende kalkmeststoffen gebruiken	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
11.	Geen dierlijk mest (behoudens ruige mest afkomstig van rundvee) gebruiken in de periode van 1 oktober tot 1 maart	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
12.	Geen dierlijke mest (behoudens ruige mest afkomstig van rundvee) gebruiken in de periode van 1 september tot 1 april	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	●	●	●
13.	Geen dierlijke mest gebruiken in de periode van 1 april tot 1 juni of zoveel later als het tijdstip valt waarop beweiden of maaïen heeft plaatsgevonden	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
14.	Geen dierlijke mest (behoudens ruige mest afkomstig van rundvee) gebruiken	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○
15.	Geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruiken, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, brandnetel en ridderzuring	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○
16.	Geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen gebruiken	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	●
17.	Niet maaïen en niet weiden in de periode van 1 april tot 15 juni	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
18.	Niet maaïen en niet weiden in de periode van 1 april tot 30 juni	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
19.	Percelen niet met maïs betelen	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	●	●	●
20.	Tenminste éénmaal in de twee jaar een graangewas verbouwen	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	●	○	○
21.	Ten minste vijf maal per zes jaar een graangewas verbouwen	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	●
22.	Niet maaïen en geen gebruik van stikstofhoudende meststoffen in de periode van 1 oktober tot 15 juni, in deze periode is beweiding toegestaan met maximaal 5 runderen ouder dan 2 jaar of 10 runderen jonger dan 2 jaar of 15 stuks wolvee of 5 paarden per hectare	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○
23.	Niet maaïen en geen gebruik van stikstofhoudende meststoffen in de periode van 1 oktober tot 30 juni, in deze periode is beweiding toegestaan met maximaal 5 runderen ouder dan 2 jaar of 10 runderen jonger dan 2 jaar of 15 stuks wolvee of 5 paarden per hectare	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○
24.	Niet maaïen en geen gebruik van stikstofhoudende meststoffen in de periode van 1 oktober tot 15 juli, in deze periode is beweiding toegestaan met maximaal 5 runderen ouder dan 2 jaar of 10 runderen jonger dan 2 jaar of 15 stuks wolvee of 5 paarden per hectare	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○
25.	Niet scheuren, frezen, herinzaaien, doorzaaien en bemesten, geen bagger opbrengen en geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruiken met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, brandnetel en ridderzuring in een strook van 3, 5 of 10 meter vanuit de perceelsrand; indien een naastgelegen sloot wordt geschoond, dient de schoning plaats te vinden in de periode van 1 september tot 15 oktober	□	□	□	□	□	□	●	○	○	○	○	○	○
26.	In de periode van 1 november tot 1 maart geen landbouwkundige werkzaamheden uitvoeren, niet beweiden en geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruiken	□	□	□	□	□	□	□	○	○	○	○	○	○
27.	Niet bemesten, geen insecticiden en geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen gebruiken in een strook van 3, 5 of 10 meter vanuit de perceelsrand	○	○	○	○	○	○	○	●	□	□	□	□	□

● bepaling van toepassing ○ bepaling niet van toepassing □ bepaling facultatief

1* perceelsrandenbeheer

		weidevogel- botanisch beheer								1*
beheerspakket		15	16	17	18	19	20	21	22	23
nummer RBO 1988		27	28	29	30	32	33	35	26	36
28.	Perceelen als grasland gebruiken; maaien of beweiden gevolgd door bossenmaaieren, dient jaarlijks plaats te vinden	●	●	●	●	●	●	●	○	●
29.	Niet scheuren, niet frezen en niet herinzaaien	●	●	●	●	●	●	●	○	○
30.	Niet doorzaaien	●	●	●	●	●	●	●	○	○
31.	Geen stuivende kalkmeststoffen gebruiken	●	●	●	●	●	●	●	○	○
32.	Geen zuiveringsslib gebruiken	●	●	●	●	●	●	●	○	●
33.	Geen dierlijk mest (behoudens ruige mest afkomstig van rundvee) gebruiken in de periode van 1 oktober tot 1 maart	●	●	●	●	●	●	●	○	○
34.	Geen dierlijk mest gebruiken in de periode van 1 april tot 1 juni of zoveel later als het tijdstip valt waarop beweiding of maaien heeft plaatsgevonden	○	●	●	●	●	●	●	○	○
35.	Het aanbrengen van minimaal 10 en maximaal 20 ton ruige mest, afkomstig van rundvee, per hectare in de periode van 1 augustus tot 1 april	○	○	○	□	□	□	○	○	○
36.	Geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruiken, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, brandnetel en ridderzuring	●	●	●	●	●	●	●	○	○
37.	Geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruiken in de periode waarin maaien en weiden niet is toegestaan	○	●	●	●	●	●	●	○	○
38.	Niet rollen en niet slepen van 1 april tot 1 juni of zoveel later als het tijdstip valt waarop beweiding of maaien heeft plaatsgevonden	●	●	●	●	●	●	●	○	○
39.	Niet maaien en niet weiden in de periode van 1 april tot 1 juni	○	●	○	○	○	○	○	○	○
40.	Niet maaien en niet weiden in de periode van 1 april tot 8 juni	○	○	●	○	○	○	○	○	○
41.	Niet maaien en niet weiden in de periode van 1 april tot 15 juni	○	○	○	●	○	○	○	○	○
42.	Niet maaien en niet weiden in de periode van 1 april tot 22 juni	○	○	○	○	●	○	○	○	○
43.	Niet maaien en niet weiden in de periode van 1 april tot 30 juni	○	○	○	○	○	●	○	○	○
44.	Niet maaien en niet weiden in de periode van 30 april tot 30 juni; beweiding met schapen is bovendien niet toegestaan in de periode van 15 april tot 30 april	○	○	○	○	○	○	●	○	○
45.	Niet scheuren, frezen, herinzaaien, doorzaaien en bemesten, geen bagger opbrengen en geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruiken met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, brandnetel en ridderzuring in een strook van 3, 5 of 10 meter vanuit de perceelsrand; indien een naastgelegen sloot wordt geschoond, dient de schoning plaats te vinden in de periode van 1 september tot 15 oktober	□	□	□	□	□	□	□	□	□
46.	Tijdens de broedperiode en de aanwezigheid van kuikens van koloniebroeders het betreffende deel van het perceel niet betreden en geen agrarische werkzaamheden verrichten (de lengte van de rustperiode wordt in overleg met het BBL vastgesteld, waarbij de einddatum niet later ligt dan 15 juli)	□	□	□	□	□	□	□	●	□
47.	In de periode van 1 november tot 1 maart geen landbouwkundige werkzaamheden uitvoeren, niet beweiden en geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruiken	□	□	□	□	□	□	□	□	●

● bepaling van toepassing ○ bepaling niet van toepassing □ bepaling facultatief

1* wintergastenbeheer

Onderhoud landschapselementen

	Beheerspakket nummers RBO 1988	24 37	25 40	26 46
<u>Bepalingen voor jaarlijks onderhoud</u>				
J1. Geen werkzaamheden verrichten die wijzigingen tot gevolg hebben van de aanwezige landschapselementen anders dan ten behoeve van het behoud van het element		●	●	●
J2. Het zorgdragen dat op minimaal 1 m van het element een veekerende afrastering aanwezig is		□	●*	●
J3. Geen chemische bestrijdingsmiddelen en meststoffen inbrengen en niet branden in of in de omgeving van het element		●	●	●
J4. Het niet onttrekken van water aan het element anders dan voor het drenken van vee dat de aan het element grenzende percelen beweidt		●	○	○
J5. Het verwijderen van waterplanten uit het element in de periode 1 september tot 15 oktober		□	○	○
<u>Bepalingen voor periodiek onderhoud</u>				
P1. Het op zodanige wijze uitbaggeren c.q. uithalen van het element in de periode van 1 september tot 15 oktober, dat de wateroppervlakte ten minste ... m ² bedraagt en de waterdiepte in de diepste delen, in de periode 1 oktober tot 1 april ten minste 50 cm bedraagt; het uitkomende materiaal gelijkmatig over het perceel verspreiden en/of afvoeren		●	○	○
P2. Het afzetten van de houtige beplanting van het element in de periode van 1 november tot 1 maart; het afkomende takhout dient te worden afgevoerd c.q. verbrand (niet in of in de nabijheid van het element; in het element worden een nader te bepalen aantal van een soort als overstaanders gehandhaafd)		○	●	○
P3. Het periodiek snoeien van heggen in de periode 1 augustus tot 1 maart		○	○	●
<u>Bepalingen voor achterstallig onderhoud</u>				
A1. Het afvoeren van in de omgeving van of in het element gestort afval		●	●	●
A2. Het inplanten van open plaatsen in het element met boom- en struiksoorten die kenmerkend zijn voor de structuur, het karakter en de soortensamenstelling van het element en de streek.		○	●	●
A3. Het opruimen van exoten, onder andere Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik en acacia.		○	●	●
A4. Het afzetten van (overjarige) houtige beplantingen in de periode van 1 november tot 1 maart; verder als P2.		○	●	○
A5. Het terugzetten van heggen tot een voor de streek kenmerkende vorm in de periode 1 november tot 1 maart		○	○	●
A6. Als P1		●	○	○

Pakket 24: onderhoud kleine wateren (poelen)

Pakket 25: onderhoud houtsingels en knotbomen

Pakket 26: onderhoud heggen

●: bepaling van toepassing

□: bepaling facultatief

○: bepaling niet van toepassing

* facultatief voor knotbomen

4.3 Ontheffingsmogelijkheden

De directeur LNO kan namens het BBL ontheffing verlenen van de in de beheersovereenkomst opgenomen verplichtingen. Als regel geldt dat alleen ontheffing zal worden verleend indien de bedrijfsvoering ernstig gevaar loopt en de natuurbeschermingsbelangen niet ernstig worden geschaad. Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden.

In geval van (dreigende) overstroming kan ontheffing worden verleend van de beheersbepalingen 17, 18 en 39 t/m 44 met betrekking tot het niet maaien en weiden in een bepaalde periode. De ondernemer is niet in gebreke indien deze handeling binnen één week nadien schriftelijk bij de directeur LNO is gemeld en indien het perceel daadwerkelijk is overstroomd. Indien een ondernemer zich niet houdt aan de beheersbepalingen of ontheffingsvoorwaarde zal achteraf worden bepaald in welke mate sprake is van in gebreke zijn (artikel 57 van de RBO 1988).

Een verzoek tot ontheffing dient schriftelijk te worden ingediend bij de **directeur LNO, Postbus 9079, 6800 ED Arnhem.**

De directeur LNO dient binnen 15 dagen na verzending van een verzoek tot ontheffing zijn beslissing aangaande dat verzoek aan de ondernemer kenbaar te maken.

4.4 Randvoorwaarden

De in de beheersovereenkomst opgenomen verplichtingen gelden niet indien zij in strijd zijn met een publiekrechtelijke regeling en - voor zover deze regeling de mogelijkheid van ontheffingen en vrijstellingen kent - de ondernemer op een daartoe ingediend verzoek geen ontheffing of vrijstelling heeft verkregen.

Indien de ondernemer één jaar na het sluiten van de beheersovereenkomst deze wenst te beëindigen, dient hij dit ten minste 30 dagen voor het verstrijken van het betreffende jaar schriftelijk aan het BBL kenbaar te maken.

Indien er sprake is van verpacht land dient de beheersovereenkomst mede te worden ondertekend door de verpachter(s). Deze voorwaarde geldt niet indien de beheersovereenkomst alleen pakket 1 en/of landschapsonderhoud bevat.

In reservaatgebieden kunnen op gronden die eigendom zijn van een publiekrechtelijk lichaam of een particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisatie geen beheersovereenkomsten worden gesloten, tenzij het ononderbroken gebruik door derden betreft, daterend van vóór 1 december 1977.

Indien er sprake is van een herziening van het beheersplan aan het einde van de beheersperiode, dient de ondernemer uiterlijk één maand voor het aflopen van de beheersperiode zijn beslissing inzake beëindiging, voortzetting volgens het oude beheersplan (maximaal nog één beheersperiode) of overschakeling op een beheersovereenkomst op basis van het herziene beheersplan, aan het BBL mede te delen.

5. VERGOEDINGEN

5.1 Grondsoort

De hoogte van de grondslagen voor de berekening van de vergoeding is afhankelijk van de grondsoort in het beheers- en reservaatgebied. Overeenkomstig de RBO 1988 wordt onderscheid gemaakt tussen veen-, klei- en zandgebieden. Het beheers- en reservaatgebied wordt gerekend tot de kleigebieden.

5.2 Vergoeding voor pakket 1

De vergoeding voor pakket 1 (passief beheer) bedraagt maximaal f 180 per ha per jaar. De vergoeding wordt alleen verstrekt indien de beheersovereenkomst betrekking heeft op grasland of groenvoedergewassen. De hoogte van de vergoeding wordt, naast bovengenoemde maximering, bepaald door de veebezetting op het individuele bedrijf ten tijde van de aanvraag van de beheersovereenkomst.

5.3 Grondslagen voor de berekening van de overige vergoedingen

Perceelsbeheer

De vergoedingen voor de pakketten 2 t/m 7 en 10 t/m 23 worden, onafhankelijk van de vergoeding voor pakket 1, berekend op basis van de volgende grondslagen:

- opbrengstderving, uitgedrukt in kVEM per ha;
- toename van arbeidsaanspraken, uitgedrukt in uren per ha;
- verschil in exploitatie-aanspraken, uitgedrukt in guldens per ha.

Voor de verschillende pakketten zijn de grondslagen als volgt:

pakket (nummer)	opbrengstderving (kVEM/ha)	arbeidstoename (uren/ha)	exploitatie-aanspraken (gld/ha)
2	269	1	78
3	1612	1	113
4	2191	1	53
5	1272	1	134
6	1689	1	74
7	2299	1	14
10	0	0	567
11	0	0	380
12	0	0	825
13	0	0	962
14	0	0	1173

pakket (nummer)	opbrengstderving (kVEM/ha)	arbeidstoename (uren/ha)	exploitatie-aanspraken (gld/ha)
15	403	1	78
16	1122	1	-50
17	1451	1	-92
18	1747	1	111
19	1988	1	84
20	2326	1	53
21	2245	1	-188
22	2865	0	-170
22*	3133	1	-168
23	0	0	138

* in combinatie met de pakketten 15 t/m 21

De vergoeding voor het aanbrengen van minimaal 10 en maximaal 20 ton ruige mest afkomstig van rundvee per ha in de periode van 1 augustus tot 1 april bedraagt f 140 per ha.

De vergoedingen kunnen worden berekend na vermenigvuldiging van de opbrengstderving en arbeidstoename met de prijs per kVEM respectievelijk per arbeidsuur, zoals die jaarlijks op advies van de CBL door de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij worden vastgesteld. De vergoedingen voor 1993 zijn opgenomen in bijlage 1.

Perceelsrandenbeheer/landschapsonderhoud

Voor het perceelsrandenbeheer en/of landschapsonderhoud is alleen de grondslag exploitatie-aanspraken van toepassing. De vergoeding is aanvullend op de vergoeding voor het perceelsbeheer. De hoogte van deze grondslag is als volgt:

Perceelsrandenbeheer

pakket/bepaling (nummer)	exploitatie-aanspraken (gld/m ²)
- grasland	
• pakket 8 afzonderlijk dan wel in combinatie met pakketten 24, 25 en 26	
<i>onbegroeid (langs sloot e.d.)</i>	0,12
<i>begroeid (langs bosrand e.d.)</i>	0,06
• pakket 8 in combinatie met pakketten 2 t/m 7 en 15 t/m 23	
<i>onbegroeid</i>	0,08
<i>begroeid</i>	0,04
- bouwland	
• pakket 9 afzonderlijk dan wel in combinatie met pakketten 24, 25 en 26	
<i>onbegroeid (langs sloot e.d.)</i>	0,15
<i>begroeid (langs bosrand e.d.)</i>	0,08
• pakket 9 in combinatie met pakketten 10 t/m 14	
<i>onbegroeid</i>	0,08
<i>begroeid</i>	0,04

Onderhoud van landschapselementen (pakketten 24, 25 en 26)

pakket/bepaling (nummer)		exploitatie-aanspraken (gld)
J1	handhaven element	-
J2	plaatsen en/of onderhoud raster	0,82 /m ¹
J3	geen chemische bestrijdingsmiddelen e.d.	-
J4	geen water onttrekken	-
J5	verwijderen waterplanten (per poel);	
	oppervlakte poel: 0 tot 75 m ²	50,--
	75 tot 175 m ²	90,--
	> 175 m ²	110,--
P1	uitbaggeren (per poel);	
	oppervlakte poel: 0 tot 75 m ²	325,--
	75 tot 175 m ²	405,--
	> 175 m ²	525,--
P2	afzetten houtige beplanting	90,-- /are
P3	knotten	20,-- /boom
	bij grote aantallen of grote omvang	volgens begroting
P4	periodiek snoeien van heggen; cyclus:	
	4 tot 6 jaar	2,80 /m ¹
	10 tot 12 jaar	3,50 /m ¹
A1	afvoeren afval	25,-- /m ³
A2	inplanten open plaatsen:	
	kleine aantallen	6,90 /boom
	grote aantallen	3,80 /boom
A3	opruimen exoten	volgens begroting
A4	afzetten houtige beplanting	volgens begroting
A5	terugzetten van heggen	volgens begroting
A6	uitbaggeren element	volgens begroting

5.4 Vergoeding aan de verpachter

Aan de verpachter(s) die de overeenkomst mede-ondertekent(-ondertekenen) wordt een verpachtersvergoeding verstrekt van in totaal f 25 per ha per jaar.

Deze vergoeding wordt niet verstrekt indien de verpachter een publiekrechtelijk lichaam of een particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisatie is.

De verpachtersvergoeding wordt in mindering gebracht op de vergoeding aan de pachter.

5.5 Bijzondere bepalingen

Indien en voor zover regelingen in het kader van de Meststoffenwet of de Wet bodembescherming in de toekomst het gebruik van meststoffen beperken, worden zo nodig de grondslagen voor de berekening van de vergoedingen die betrekking hebben op een beperking in het gebruik van meststoffen, aangepast op het onderdeel exploitatie-aanspraken. In dat geval kan bijvoorbeeld worden gedacht aan wijziging van de afzetkosten en wijziging van de wettelijke regeling ten aanzien van de uitrijperioden.

VERGOEDINGEN

(prijspeil 1993)

PERCEELSBEHEER

Pakket	Beheersvergoeding* (gld/ha/jaar)	Beheersvergoeding* inclusief maximale vergoeding pakket 1 (gld/ha/jaar)
1 passief beheer	0	180
botanisch beheer grasland		
2 licht	210	390
3 15 juni	770	950
4 30 juni	940	1120
5 15 juni/beperkte beweiding	660	840
6 30 juni/beperkte beweiding	760	940
7 15 juli/beperkte beweiding	940	1120
bouwlandbeheer		
10 basis	570	780
11 50% graan licht	380	nvt
12 50% graan zwaar	830	nvt
13 graan licht	960	nvt
14 graan zwaar	1170	nvt
weidevogel- botanisch beheer		
15 licht	270	450
16 1 juni	420	600
17 8 juni	510	690
18 15 juni	820	1100
19 22 juni	890	1070
20 30 juni	990	1170
21 30 juni/voorbeweiding	720	900
22 broedkoloniebeheer	950	nvt
broedkoloniebeheer**	1090	nvt
23 wintergastenbeheer	140	320

* bedragen afgerond op f 10

** in combinatie met pakketten 15 t/m 21 wordt deze vergoeding verminderd met de vergoeding voor het perceelsbeheer

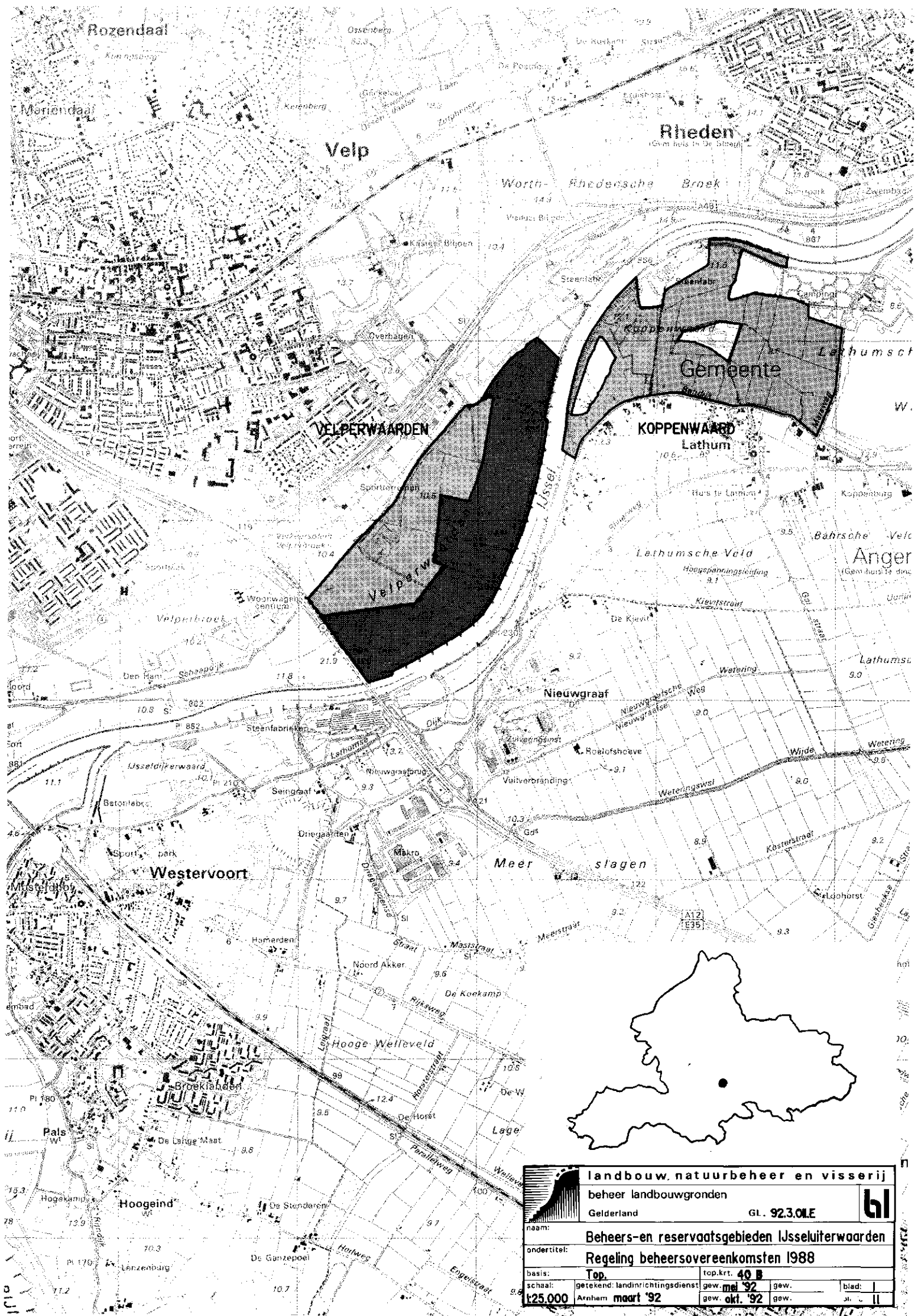
De vergoeding voor het aanbrengen van minimaal 10 en maximaal 20 ton ruige mest afkomstig van rundvee per hectare in de periode van 1 augustus tot 1 april bedraagt f 140 per ha per jaar.

PERCEELSRANDENBEHEER

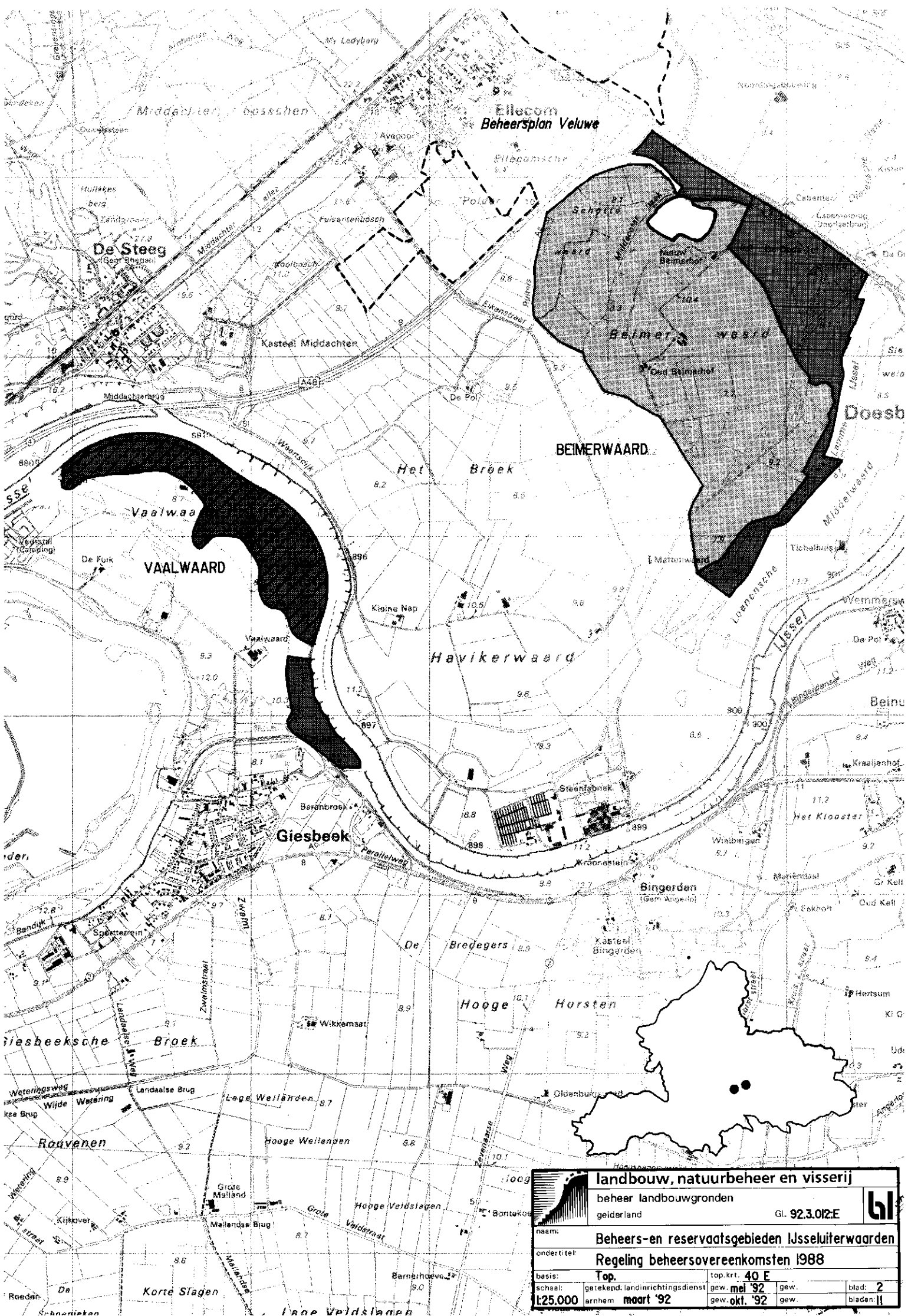
pakket/bepaling (nummer)	exploitatie-aanspraken (gld/m ²)
- grasland	
• pakket 8 afzonderlijk dan wel in combinatie met pakketten 24, 25 en 26 <i>onbegroeid (langs sloot e.d.)</i>	0,12
<i>begroeid (langs bosrand e.d.)</i>	0,06
• pakket 8 in combinatie met pakketten 2 t/m 7 en 15 t/m 23 <i>onbegroeid</i>	0,08
<i>begroeid</i>	0,04
- bouwland	
• pakket 9 afzonderlijk dan wel in combinatie met pakketten 24, 25 en 26 <i>onbegroeid (langs sloot e.d.)</i>	0,15
<i>begroeid (langs bosrand e.d.)</i>	0,08
• pakket 9 in combinatie met pakketten 10 t/m 14 <i>onbegroeid</i>	0,08
<i>begroeid</i>	0,04

ONDERHOUD VAN LANDSCHAPSELEMENTEN (pakketten 24, 25 en 26)

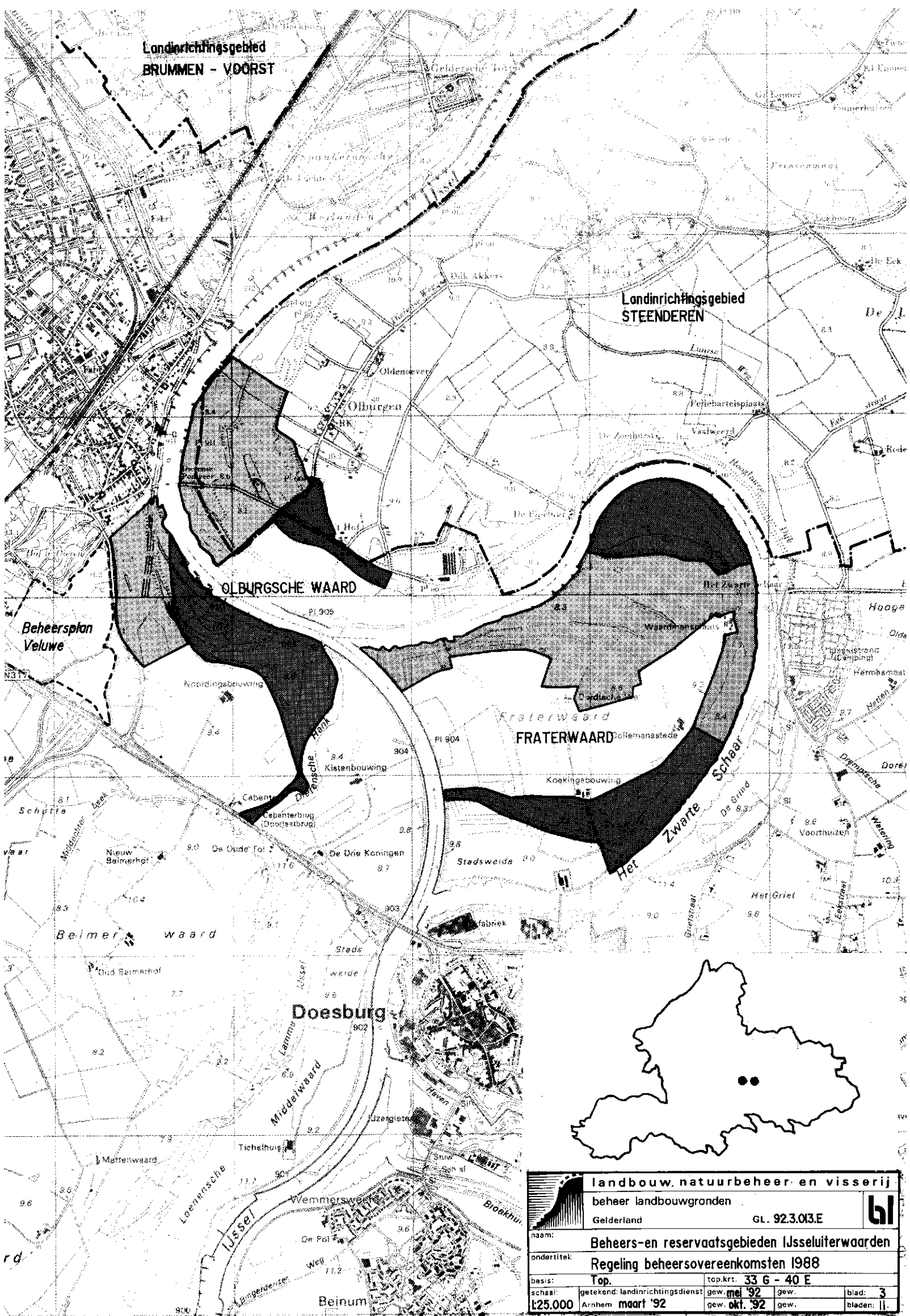
pakket/bepaling (nummer)	exploitatie-aanspraken (gld)
J1 handhaven element	-
J2 plaatsen en/of onderhoud raster	0,82 /m ¹
J3 geen chemische bestrijdingsmiddelen e.d.	-
J4 geen water onttrekken	-
J5 verwijderen waterplanten (per poel);	
oppervlakte poel: 0 tot 75 m ²	50,--
75 tot 175 m ²	90,--
> 175 m ²	110,--
P1 uitbaggeren (per poel); oppervlakte poel: 0 tot 75 m ²	325,--
75 tot 175 m ²	405,--
> 175 m ²	525,--
P2 afzetten houtige beplanting	90,-- /are
P3 knotten	20,-- /boom
bij grote aantallen of grote omvang	volgens begroting
P4 periodiek snoeien van heggen; cyclus: 4 tot 6 jaar	2,80 /m ¹
10 tot 12 jaar	3,50 /m ¹
A1 afvoeren afval	25,-- /m ³
A2 inplanten open plaatsen:	
kleine aantallen	6,90 /boom
grote aantallen	3,80 /boom
A3 opruimen exoten	volgens begroting
A4 afzetten houtige beplanting	volgens begroting
A5 terugzetten van heggen	volgens begroting
A6 uitbaggeren element	volgens begroting

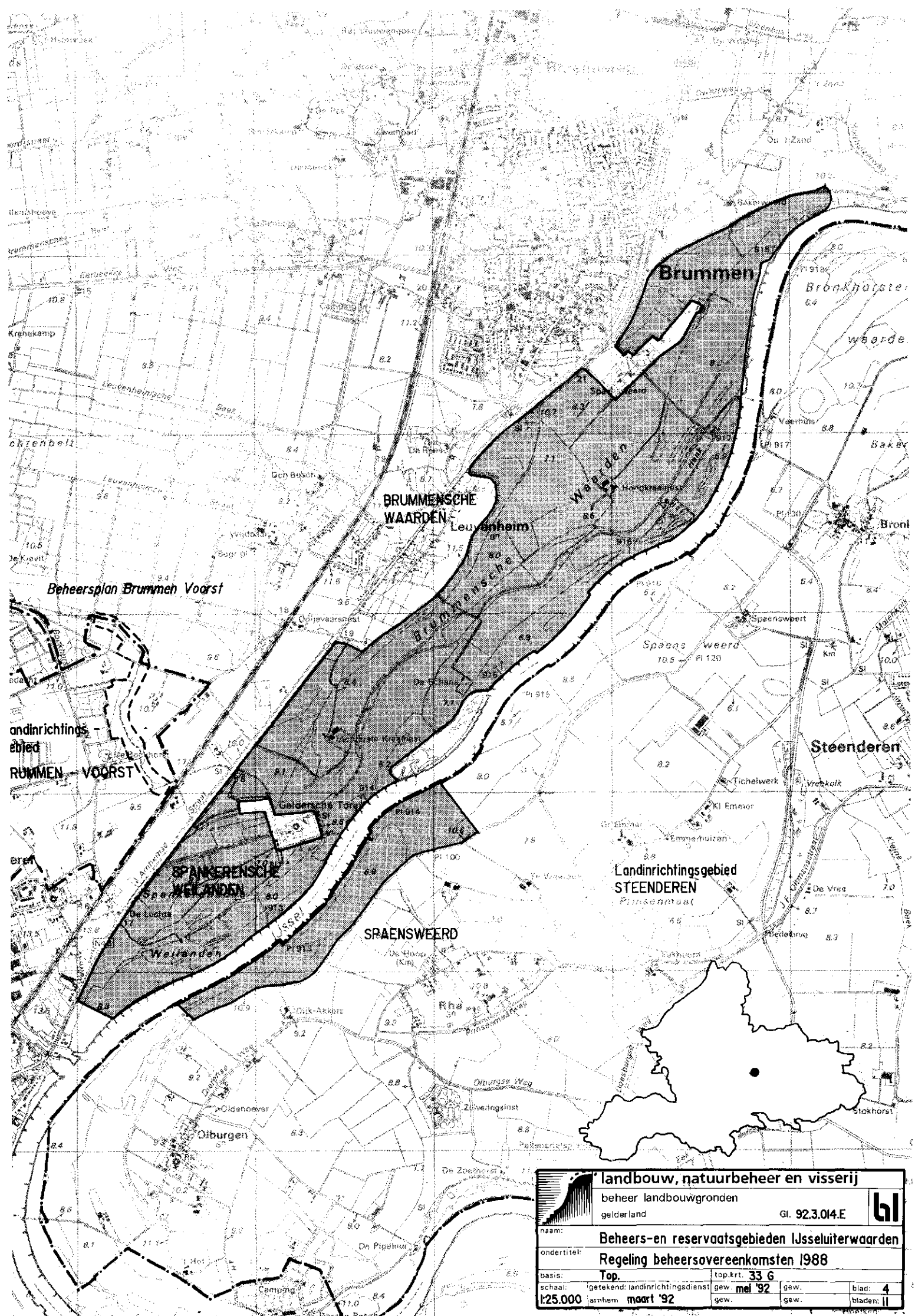

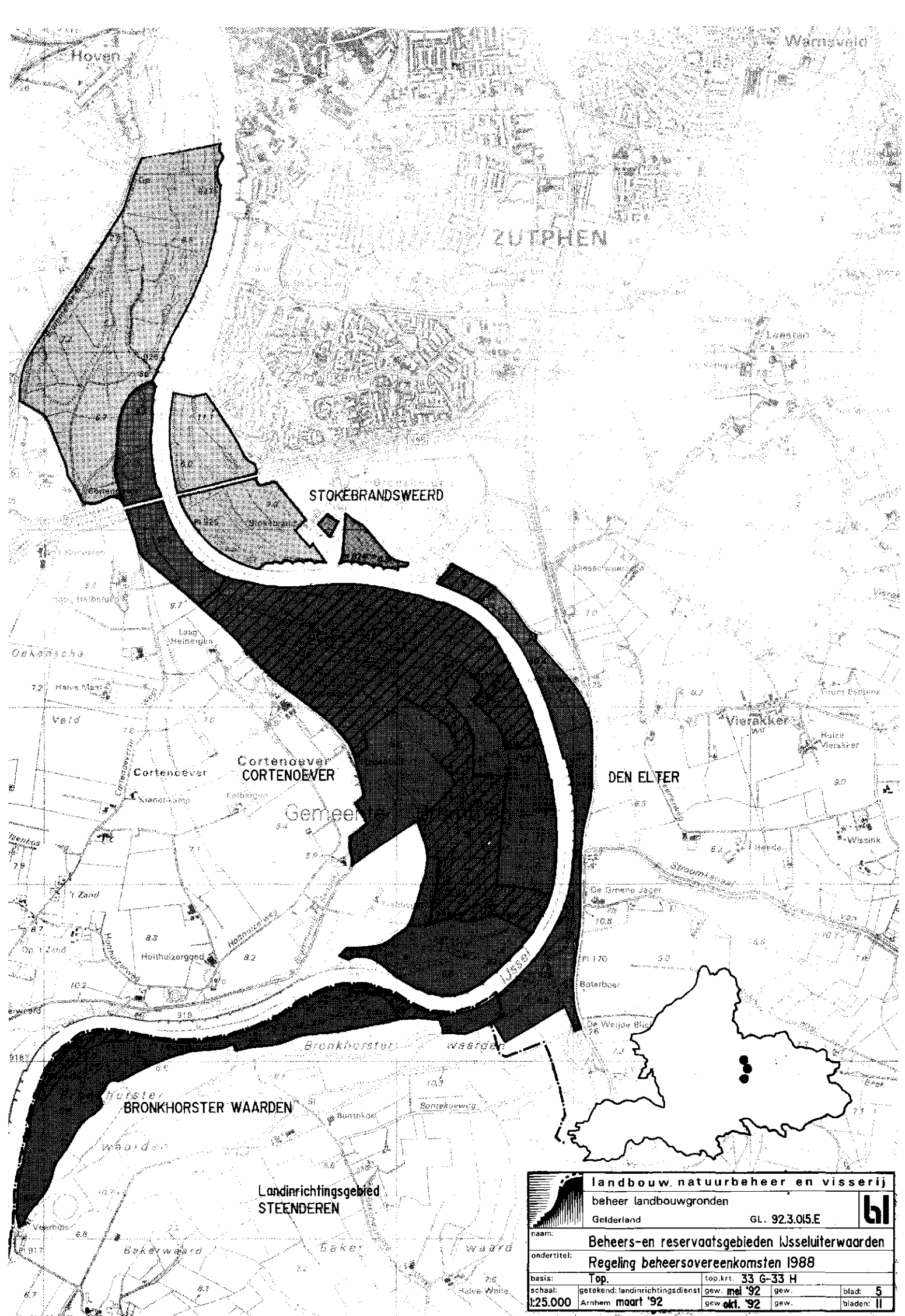
			
landbouw, natuurbeheer en visserij			
beheer landbouwgronden			
Gelderland		GL. 92.3.01E	
naam: Beheers- en reservaatgebieden IJsseluiterwaarden			
ondertitel: Regeling beheersovereenkomsten 1988			
basis: Top.		top.krt. 40 B	
schaal: 1:25.000		getekend: landinrichtingsdienst	
Annhem maart '92		gew. okt. '92	
		blad: II	

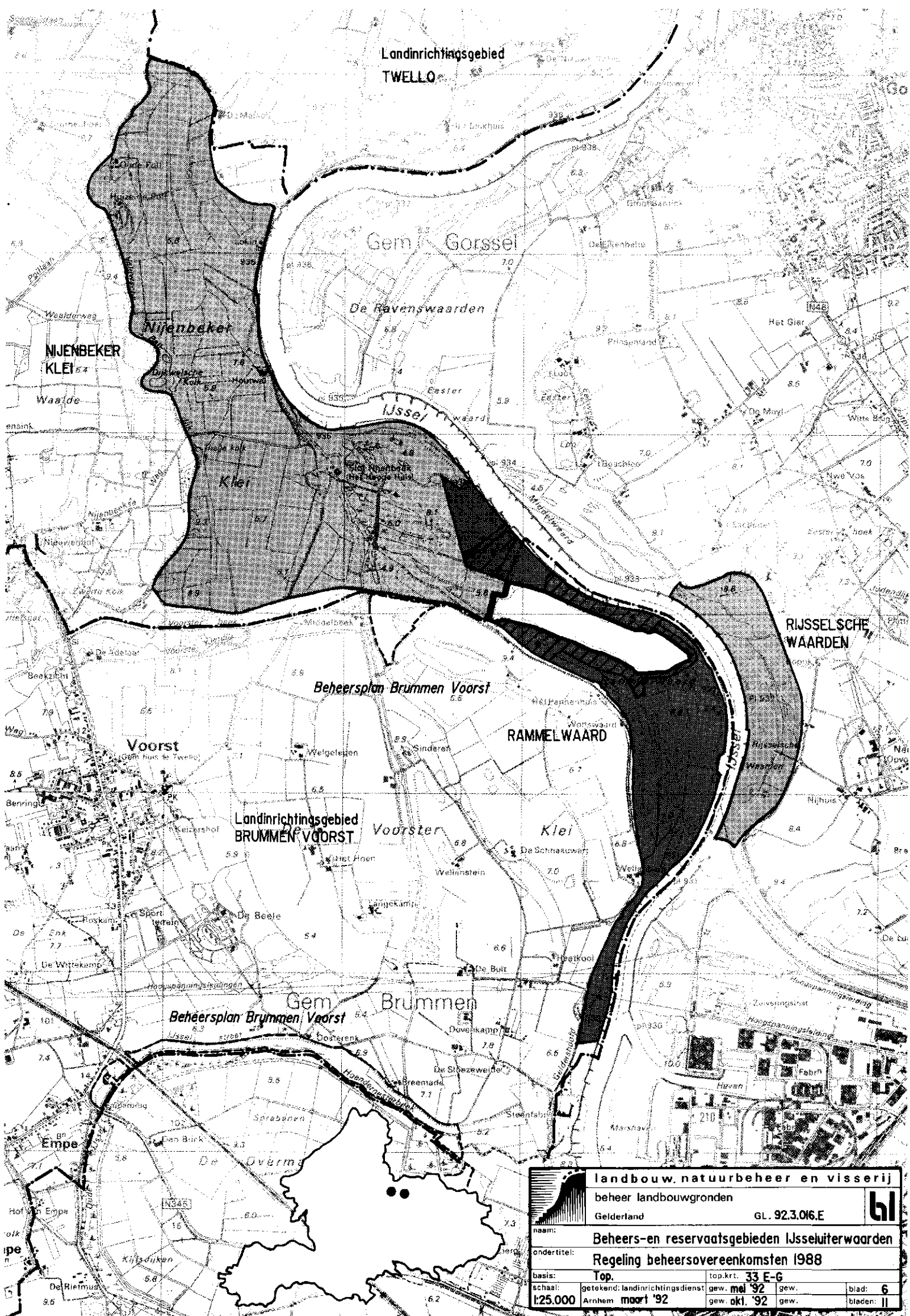
 landbouw, natuurbeheer en visserij			
beheer landbouwgronden gelderland Gl. 92.3.012:E			
Beheers- en reservaatgebieden IJsseluiterwaarden			
Regeling beheersovereenkomsten 1988			
basis: Top. schaal: 1:25.000	top.krt. 40 E gew. mei '92 gew. okt. '92	blad: 2 bladen: 11	onder-titel:

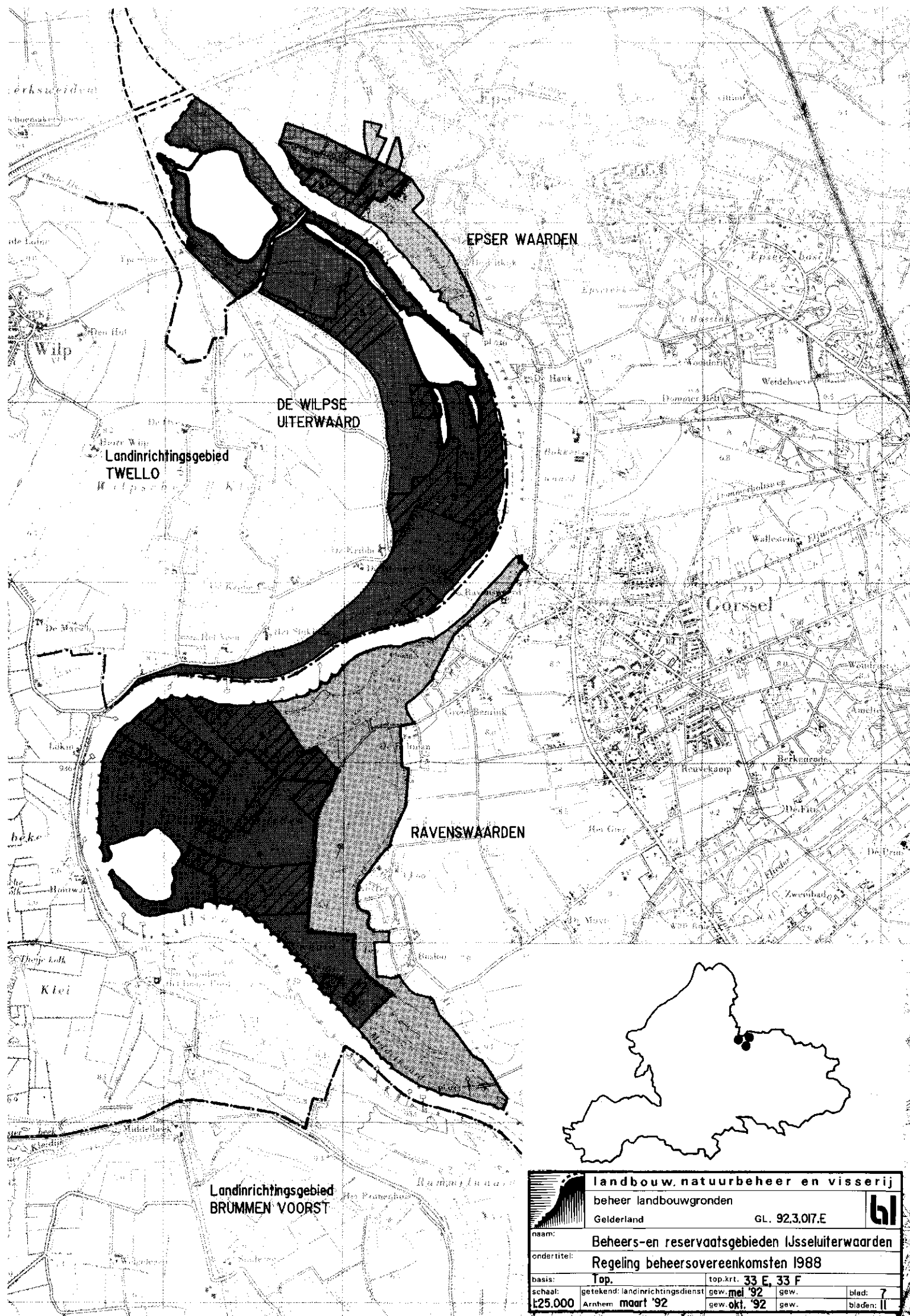

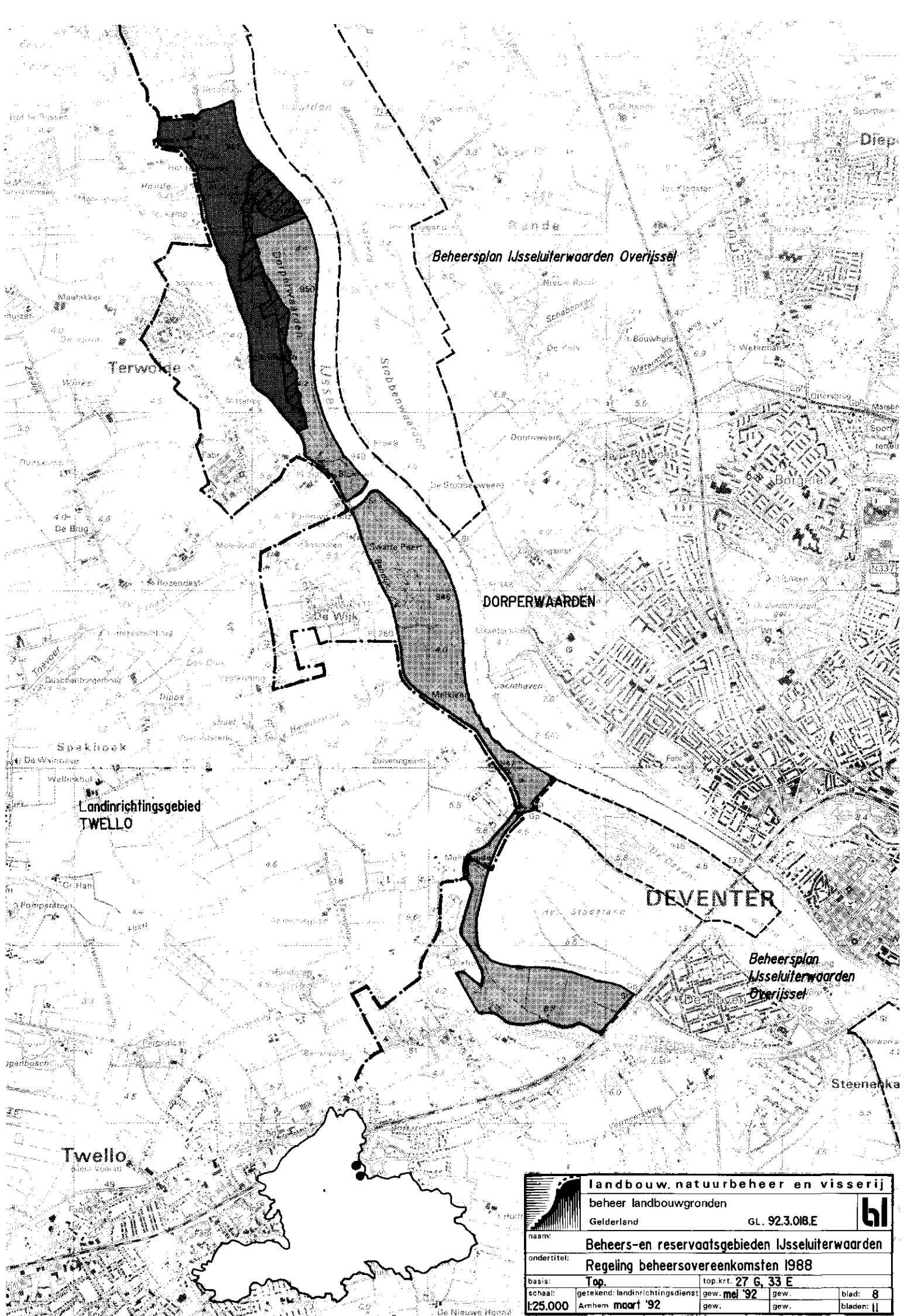

	landbouw, natuurbeheer en visserij		
	beheer landbouwgronden		
	Gelderland	GL 92.3.015.E	
naam:			
Beheers- en reservaatgebieden IJsseluiterwaarden			
ondertitel:			
Regeling beheersovereenkomsten 1988			
basis:	Top.	top.krt. 33 G-33 H	
schaal:	getekend: landinrichtingsdienst	gew. mei '92	gew. blad: 5
1:25.000	Arnhem maart '92	gew. okt. '92	bladen: II

	landbouw, natuurbeheer en visserij			
	beheer landbouwgronden			
	Gelderland	GL. 92.3.017.E		
naam: Beheers- en reservaatgebieden IJsseluiterwaarden				
ondertitel: Regeling beheersovereenkomsten 1988				
basis: Top.		top.krt. 33 E, 33 F		
schaal: 1:25.000	getekend: landinrichtingsdienst Arnhem maart '92	gew. mei '92	gew. okt. '92	blad: 7
		bladen: II		

Beheersplan IJsseluitervwaarden Overijssel

DORPERWAARDEN

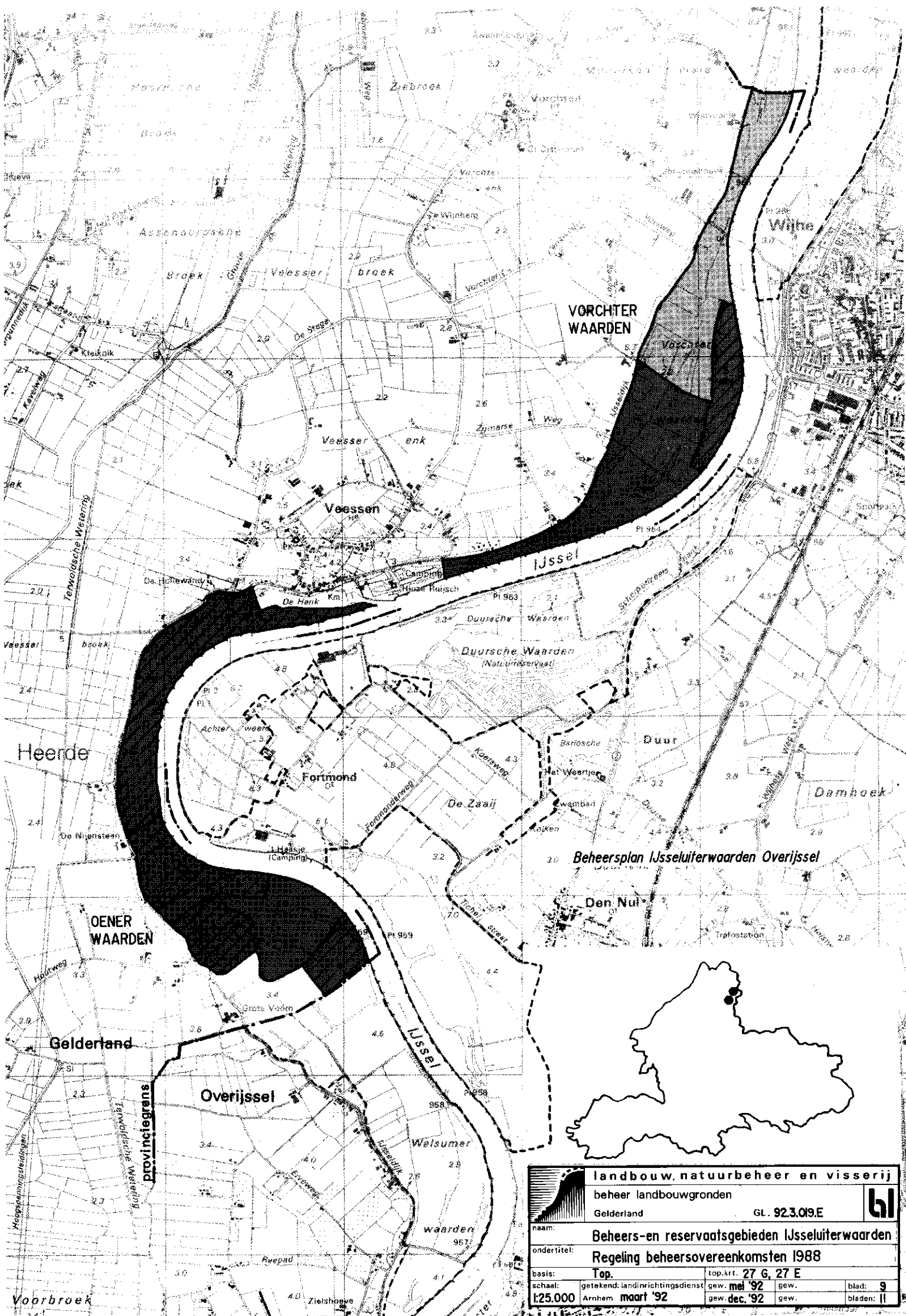
DEVENTER

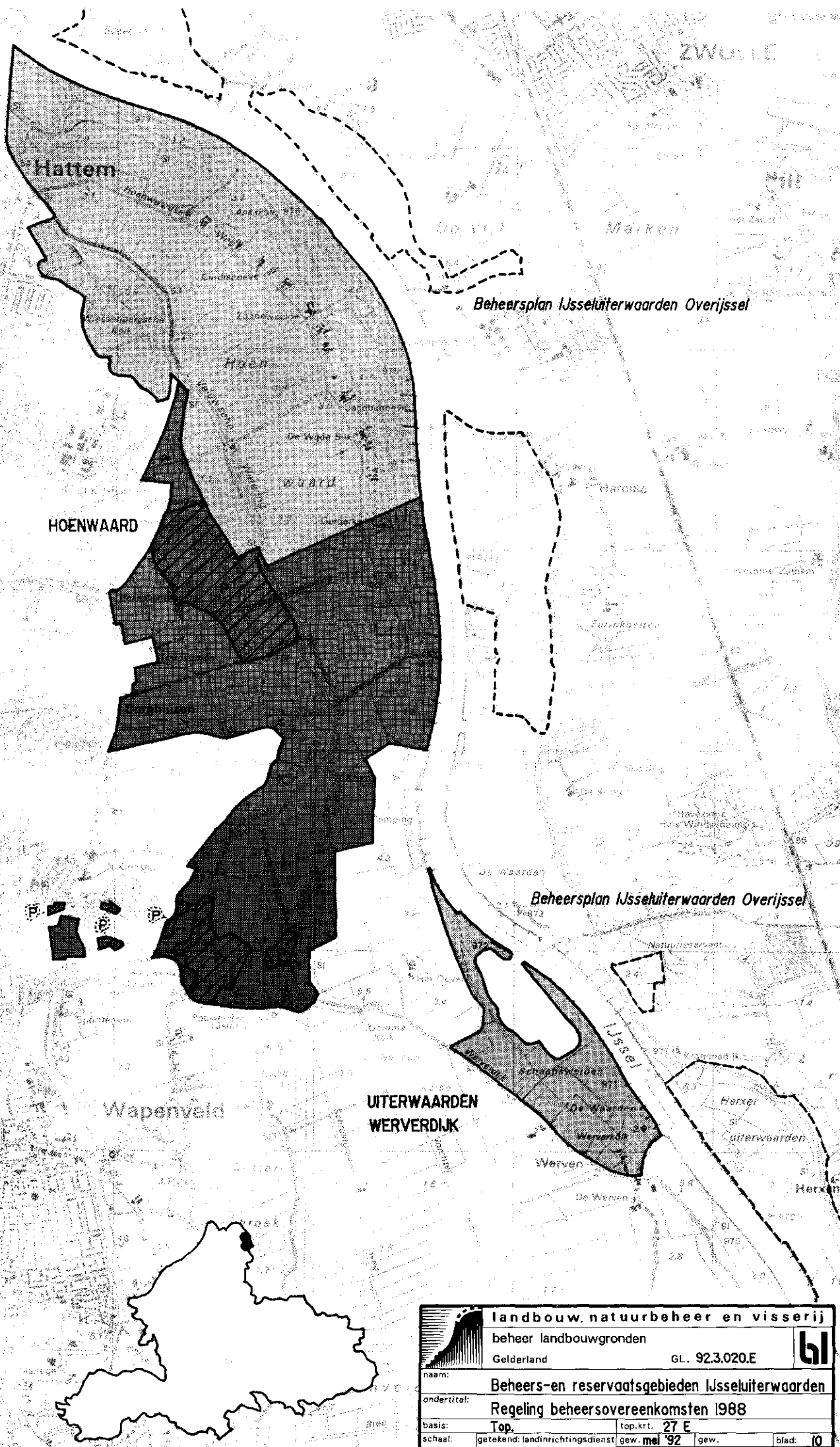
Beheersplan
IJsseluitervwaarden
Overijssel

Landinrichtingsgebied
TWELLO

Twello

	landbouw, natuurbeheer en visserij		
	beheer landbouwgronden		
Gelderland		GL. 92.3.018.E	
naam:	Beheers- en reservaatgebieden IJsseluitervwaarden		
ondertitel:	Regeling beheersovereenkomsten 1988		
basis:	Top.	top.krt. 27 G, 33 E	
schaal:	getekend: landinrichtingsdienst:	gew. mei '92	gew. blad: 8
1:25.000	Amhem maart '92	gew.	bladen: 11

				landbouw, natuurbeheer en visserij	
beheer landbouwgronden				GL. 92.3.020.E	
Gelderland				bl	
naam: Beheers- en reservaatgebieden IJssel-terwaarden					
ondertitel: Regeling beheersovereenkomsten 1988					
basis: Top.		top.krt. 27 E			
schaal: 1:25.000		getekend: landinrichtingsdienst		gew. mei '92	
		Arnhem maart '92		gew. okt. '92	
				bladen: 10	
				bladen: 11	

